

119. Hageri vab. tul. ühing.
4 Hageri p. ag.

Tuletõrje Teated

Üleriiklise
Tuletõrjeliidu
väljaanne.

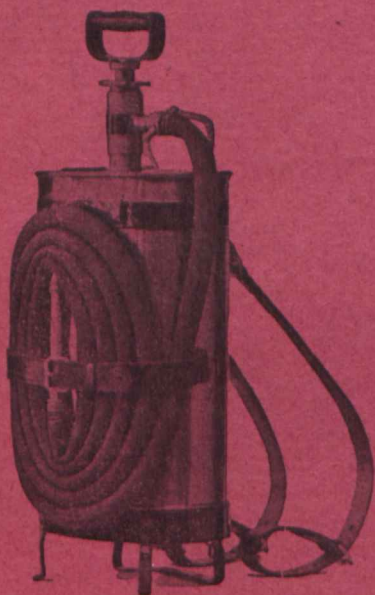
Suitsumasked

kohale jõudnud ja alati saadaval

Tuletõrje Liidu laos

à krooni 25 tükk.

Tagavara filtrid á kr. 3.50 tükk.

Seljas kantav hüdropult

Tule alguses on kõige hõlpsam tuld kustutada hüdropuldiga.

Uuem tulekustutus-riist on seljas kantav hüdropult.

Tuletõrjed, kandke hoolt et igas külas ja igas talus oleks oma tuletõrje, seljas kantavate hüdropultidega. Seljas kantava hüdropuldiga saab jalgrattal sõites kõige kiiremini tulekahju kohale.

Seljas kantavad hüdropuldid ühes 4 meetri pikkuste gummist 20 m/m läbimõõduga voolikutega saada

Liidu laost hinnaga Kr. 66. —

TULETÕRJE TEATED

::

Kuukiri.

::

Toimetus ja talitus Tallinnas, Pikk t. nr. 43.

Tel. 436-31 Äritunnid k. 9 h. — k. 4 p. l.

Aadress igasugustele saadetistele: Tallinna, Pikk t. 43, Kuukiri „Tuletõrje Teated“.

Tellimishind: aastatellijaille, kes tellimishinna ette tasuvad 1 kr., teistele 1 kr. 20 senti.

Vastutav toimetaja A. Pirker.

Väljaandja: Eesti Üleriikline Tuletõrje Liit.

Kuulutuste hinnad (kroonides).

	1 lhk.	1/2 lhk.	1/4 lhk.	1/8 lhk.
Kaane väliskülg . .	35.—	18.—	—	—
Teksti ees ja sees .	28.—	15.—	8.—	4
Kaane sisekülg . .	25.—	13.—	7.—	3.50
Teksti järele . . .	20.—	11.—	6.—	3.

Hinnaalandus kuulutuse ilmumisel ühesuguse tekstiga 3—5 korda 5%, 6—8 korda — 10%, 9—11 korda 15%, 12 korda — 20%.

Nr. 2 (85).

Veebruar 1932.

10. aastakäik.

Sisu: Möödunud aasta tulekahjud ajalehtede valgustusel. — Eesti Üleriiklise Tuletõrje Liidu juhatuse tegevusest. — Riiklik toetus tuletõrje ühingutele. — Mõned näpunäited priitsimajast ja selle korrashoidmisest. — Missugust priitsi osta? jne. jne. —

Möödunud aasta tulekahjud ajalehtede valgustusel.

Täpne arvustik möödunud aasta tulekahjude kohta ei ole veel valmis, sest arvustiku materjali kogumine ja korraldamine võtab aega. Ajalehed toovad tulekahjude kohta ka sõnumeid, kuid kõik tulekahjud ei ole siiski ajalehtede sõnumites registreeritud, kuna ajalehed armastavad tuua sõnumeid ainult suuremate tulekahjude kohta. Kuid ajalehed annavad siiski seisukorrad teatava pildi.

Ajalehed teatasid möödunud aastal 270 elumaja, 320 kõrvalhoone, 26 tööstuse, 14 kaupluse, 2 koolimaja, 1 kirikutorni, 1 palvemaja ja 1 vaestemaja põlemisest, kokku 633 tulekahjust. See arv võib olla umbes pool 1931. aastal juhtunud tulekahjust. Kahjusumma nende tulekahjude läbi oli ajalehtede andmetel umbes 1,9 miljon krooni. Sellest võib järeldada, et möödunud aastal oli arvuliselt sama palju tulekahjusid kui eelmisel 1930. aastal, kuid kahjusumma näib olevat väiksem 1930. a. oli 1313 tulekahju ja kahju saadi 4,461,532 krooni.

Tules ehk tule läbi saadud haavadesse suri möödunud aastal 14 inimest, nendest 6 väikest last (vanem 6 aastane) üle 70 aastaseid vanakesi 4 ja keskealisi 4.

Ajalehtede andmetel hukkusid tules

466 suuremat looma ja 247 sulgloomat.

Tulehaavu ja vigastusi said tulekustutamisel ja tulekahjudel 8 tuletõrjujat ning 12 eraisikut.

Sellest, kui palju varandusi suutis päästa tulehävitusest tuletõrje, ajalehed kuigi palju ei teata, sest kui tuletõrje kustutab tule selle alguses ja hoiab sellega ära miljonilised kahjud, siis see ajalehe reporterit ei huvita, sest seal pole ju midagi kõmu. Et tuletõrje tulelevinemisele piiri pani, sellest teatavad ajalehed 80 juhtumisel, see võiks olla 1/10 ehk 1/12 osa üldisest tuletõrjetööst tulekustutamisel.

Ajalehed teatavad ka tulekahjude põhjustest lühidalt: Tuli sai alguse katkisest korstnast, seesuguseid juhu-seid teatatakse 60 korral, liig kütmist nimetatakse 20 korda, hooletust 40 korda. Sagedam hooletus on, et pannakse ahil ehk pliit küdenema ja jäetakse tuli ilma järelevaatuseta. Sädemed olid tulekahju põhjuseks 25 korral. Õige sagedased on juhtumised, kus sädemed rehepeksu lokomobiili ehk isesõitja korstnast süttisid tulekahju.

Möödunud aasta oli õige pikserikas, ajalehtede sõnumite järele oli 51 pikseõnnetust (1930. a. 47.) Pikse läbi süttis põlema ka Oleviste kiriku torn, missu-

gune tulekahju oli haruldasem möödunud sajaaasta jooksul. Tulekustutamine Oleviste kiriku tornis oli Tallinna tuletõrjele raskeim ülesanne.

Viimastel aastatel lähevad sagedamaks tulekahjud, mis alguse saavad bensiini plahvatusest. Mitmesuguste mootorite, autode, traktorite jne. tarvitusele võtmisega on bensiini tarvitamine väga levinenud, bensiini on pea igas talus ja majas. Kuid inimesed ei näi veel tundvat bensiini omadusi ega tea kui tulekahju tekib on bensiin. Valatakse bensiini tulevalgel — isegi lahtise tule juures, imestada tuleb, et seni veel nii vähe on olnud bensiini plahvatusi. Kusagil arstis popsnik oma haiget naist, teda sauna laval bensiiniga määrides, leili visates plahvatas bensiin keriselt tulnud kuumu õhu mõjul ja saun läks põlema, naine sai tulehaavu

Teises kohas arstis mees siga, bensiiniga määrides, jällegi plahvatas bensiin mehe piibust, siga läks põlema ja süütas ka lauda.

„Välgumihklisse“ bensiini valades juhtus kolm plahvatust ja kolm tulekahju.

Tallinnas hävitas keegi bensiini abil lutikaid, tuletõrje lentsalk suutis kiire kohale tulemisega päästa maja hävinemisest.

Bensiiniga riiete puhastamisel sai tuli õige mitu korda alguse.

Sellepärast, ettevaatust bensiiniga ümberkäimisel.

Õige mitmed tulekahjud on alguse saanud elektri läbi. Uuemal ajal võetakse tarvitusele elektri triikmasinad, elektri keetjad, elektri soojendajad jne. Need uuema aja tehnika saavutused on head ja mõnusad kasutada, kui aga unustatakse töö ehk tarvitamise lõpul katkestada vool ja elektri masin jääb järelvaatuseta pingele alla, siis on varsti tulekahju käes. Möödunud aastal oli sarnaseid juhtumisi 7—8. Ellamaa riiklises turbatööstuses hävines sarnase unustamise läbi elektrijõul töötav turbapress.

Tuletikud laste käes ehk lapsed mängivad tulega, mille tagajärjel suur õnnetus, seesugustest juhtumistest teatavad ajalehed 1931. aastal 14 korda.

Tulekahjud süütamise läbi olid sama sagedased kui eelmisel aastal. Ajalehtede sõnumite järele otsustades said 25% kõigist tulekahjudest alguse süütamise läbi. Küll oli süütamisi „äri“ otstarbel, küll kättemaksmiseks.

Süütamise suure arvu peale oleme juba varemalt mitmel korral juhtinud tähelepanu. See on juba üldine nähtus, et majandusliku kitsikuse ajal suureneb süütamise arv, kuid pahem on lugu sellepärast, et väga palju süütamisi jääb avalikuks tegemata, kurjategijad pääsevad karistusest. See ahvatleb järeltegemisele ja kordamisele. Kellel kord õnnestus „äri“ tulega, see katsub seda mõne aasta pärast jälle korrata. Süütajate avalikuks tegemiseks peaks tuletõrje püüdma rohkem kaasa aidata.

Suurematest tulekahjudest möödunud aastal oleks nimetada: veebruaris Pärnus „Estaklandi“ töökojad, Milleri värvimise ja „Viktooria“ veini tehased.

Märtsikuul Tallinnas keemia- ja seebivabrik „Riviera“.

Mai kuus Petserimaal 7 talu 25 hoonet, Baltimerel aurik „Koit“ 100 loomaga. Märjamaal Paeküla jahuveski ja värvitööstus. Tallinna Koplis Beckeri tehases, kastivabrik.

Jaanipäeval Risti alevikus 9 maja.

Juulikuus Petserimaal 9 talu hooned. Kuresaares trükikoda. Tallinnas elektri keemia vabrik „Urania“. Skamja külas Peipsi ääres 10 elumaja. 27. juulil löi pikne põlema Oleviste kiriku torni.

Oktoobrikuus olid Paljassaares hädaohus lõhkeainete laod.

Nagu näeme, meie vaenlane ei maga, kahju mis ta teeb on määratu suur ja kõike kahju ei saa üldsegi arvestada. Kahju on praegusel ajal eriti raske tunda, kuna majanduslik elu üldse on kitsikuses ja uute ehituste ja varanduste loomine palju rohkem nõuab vaeva kui harilikul ajal.

Sellepärast peab tuletõrje nüüd seda enam tõstma oma võitluse võimet, seda rohkem kindlustama oma ridasid, alati olema valvel ja valmis.

E. T.

Mõned näpunäited pritsimajast ja selle korrashoidmisest.

Tulekustutuse abinõude ja varustuse hoidmiseks on tuletõrjel hädavajalik pritsikuur ehk pritsimaja. Üheks tingimuseks on, et seda ruumi ei või mingisuguseks muuks otstarbeks kasutada, kui ainult pritside, veevaatide, redelite ja muu tuletõrje varustuse hoidmiseks. Kui tuletõrje selleks üürib ehk tasuta saab ruumid, siis peab neil ruumidel tingimata olema üks väljapääse uks mida tarvitab ainult tuletõrje ja selles ruumis ei tohi olla muud kolu.

Pritsimaja asupaik. Pritsimaja peab asuma alevi ehk küla keskkohal, kust hõlbus pääseda igale poole, nii siis tee läheduses. Kui tuletõrje omale ehitab uue pritsimaja, siis tuleks selle juures veel eriti kahe asja peale tähelepanu pöörata. Pritsimaja juures ehk sellega ühenduses peaks olema pritsimaja ülevaataja ehk hoidja elukorter. Teiseks on tarvilik torni ehitus voolikute kuivatamiseks, ilma sellekohase tornita on raske kuivatada korralikult voolikuid. Soovitav oleks, kui pritsimaja on kindel maja, mida võimalik kütta, mootorpritsi, näiteks, tuleks tingimata hoida köetavas ruumis.

Pritsimaja ülevaataja. Et tuletõrje abinõusid ja pritsimaja alati korras hoida selleks oleks soovitatav, et tuletõrje ühingud valiks oma liikmete hulgast pritsimaja ülevaataja, kes elaks pritsimaja juures ja kelle kohuseks on hoolitseda, et pritsimajas valitseks alati hea kord.

Pritsimaja kord. Pritsimajas peab valitsema alati eeskujulik kord ja puhatus. Pritsivankrid, veevaadid jne. peavad alati olema nii seatud, et pole vaja neid ümber pöörata, vaid rakenda hobune ette ehk kinnita prits auto järele ja sõit võib ajaviitmata alata. Voolikud ja ühendajad olgu valmis kastis, pole muud kui tõsta kast peale. Kõik abinõud peavad seisma korralikult ja käepärast.

Pritsimaja ümbrus olgu alati puhas.

Pritsimaja uks ehk ukсед käivad harilikult lahti väljapoole. Ukse laius peab vähemalt üks meeter laiem olema kui pritsivanker ehk auto. Talvel lumedadude ja tuiskude ajal tuleb pritsimaja ukseesine iga päev lumest puhtaks ajada, nii et uks vabalt käib, sest ei ole teada, millal juhtub tulekahju ja õnnetuse korral oleks see hädadohtlik ajaviitmine, kui peab ennem väljakaevama pritsimaja ukse, et kättesaada pritse, veevaate jne.

Pritsimaja valgustamiseks on kõige otstarbekohasem elektri valgustus. Kus aga puudub elektri valgustus, seal olgu valmis latern ehk küünlad ja tingimata ka tikud.

Pritsimaja ukse võti. On juhtumisi olnud, kus pritsikuuri võti on kadunud ja selle otsimisega kulub kalleid minutiliseid. Ukse võti peaks olema pritsimaja ülevaataja juures, kuid igaks juhtumiseks oleks soovitatav lasta teha mitu võtit ja need paigutada mitmesse kohta pritsimaja lähedusse, kus neid hõlbus kätte saada. Üks võti võiks seista pritsimaja küljes olevas klaasseinaga kastis. Hädakorral lüüakse klaas katki ja võti on käes.

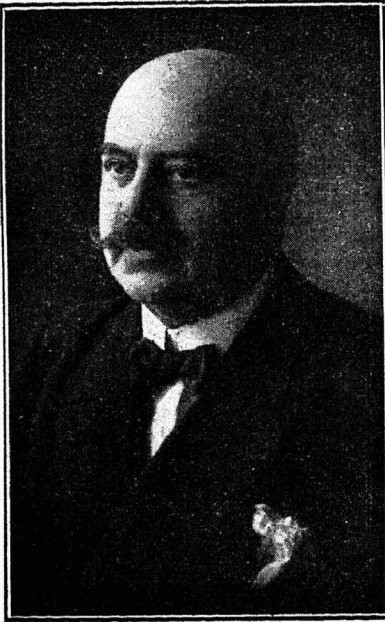
Ukse lukk võib roostetada ja on siis raske lahti keerata, ärevusega võib murduda võtigi. Et seda vältida, tuleb lukku aegajalt õlitada.

Häire puhuks olgu üks häire kell tingimata pritsimaja ülevaataja korteris. Samuti olgu ülevaataja korter telefoniga ühendatud ja tema välisuks elektri kellaga varustatud. Häire korral saaks ülevaataja kohe informeeritud tulekahjust ja tema ruttaks ajaviitmata avama pritsikuuri ust ehk uksi ja aitaks mineku valmis seada pritsivankri, hobust ette-rakendades, kui hobuse-meest sinna jõuab ehk pritsi kinnitada auto järele ehk tõsta auto peale.

Kõik tuleb korraldada nii, et võimalikult vähem oleks ajaviitmist ja et tuletõrje saaks võimalikult kiiresti sõita tulekahju kohale.

E. T.

Nikolai van der Bellen. †

Nikolai van der Bellen.

4. detsembril 1931 a. lahkus siit ilmast Nikolai van der Bellen.

Nikolai Bellen sündis 6. dets. 1868 a. Pärast erihariduse saamist Peterburi Keiserlikus Kommertsikoolis kadunu oli direktorina tegev Nevski niidimanufaktuuris Peterburis, hiljem aga Narvas A/S. Villas ja Tartu panga osakonnas.

Teenistusest vaba aja kadunu pühendas seltskondlikule tegevusele. Ta oli Narva Tuletõrje Sanitarseltsis juba 25 aastat, kusjuures viimased 5 aastat nimetatud Seltsi esimeheks. Tuletõrje Liit on kadunu tööd ja teeneid austanud 1. ja 2. järgu ristidega. Peale selle kadunu oli Narva Jaht-Klubi asutajaks ja komendoriks, Narva Püha Johannese kiriku ning kooli nõukogu liikmeks ja „Harmonie“ klubi juhatuse liikmeks.

Nikolai van der Bellen oli heasüdamliku, elurõõmsa ning läbi intelligentse inimesena kõikjal lugupeetud ja armastatud.

Lahkunut jäid leinama lesk kahe täisealise lapsega. Narva Tuletõrje Sanitarselts kaotas temas energilise ja tusedakujulise juhi ning armastatud kaasvõitleja.

6. dets. l. a. sängitati kadunu viimasele puhkusele. Olgu Sul kerge puhata kodumaa mullas!

Lahkunute mälestuseks.

1931. aasta jooksul lahkusid siit ilmast järgmised tuletõrjujad:

Tartu vab. tulet. ühing.

Holzschmidt, Franz, 65 a. vana, korrapidajate rühma ülem, surnud 10. märtsil 1931.

Oberleitner, Ernst, 77 a. vana, Tartu Tulet. auliige, ülemvarahoidja ja juhatuse liige, kõikide aumärkide omanik, surnud 21. aprillil 1931.

Suur, Georg, veemuretseja. surnud 11. mail 1931.

Drosdov, Ivan, ronija, surnud 27. juunil 1931.

Greil, Herbert, ronija, surnud 25. juulil 1931.

Narva Tuletõrje Sanitar ühing.

Nikolai van der Bellen.

Maria Fiegel.

Kristoph Kreinert.

Olgu nende mälestus meile püha.

Tähelepanuks tuletõrje ühingutele.

Tuletõrje ühinguid palutakse, nii pea kui peakoosolek on kinnitanud 1931. aruande, [saata sellest kohe üks ärakiri Tuletõrje Liidu juhatusele. Aruanded on väga tarvilikud kokkuvõtete tegemiseks ja ühingute seisukorra selgitamiseks.

Eesti Üleriiklise Tuletõrje Liidu juhatuse tegevusest.

Juhatus koosolek 18. veebruaril 1932 a.

Koos olid: Esimees A. Punga, juhatuseliikmed A. Pirker, F. Vahtmeister, K. Lorenz, G. Kemberg, A. Grünberg, A. Timosko, H. Klaus ja S. Songi.

Esimees avas koosoleku tervitusega, tänades eriti kohapeal kaastöötajaid ja avaldas lootust ka edaspidise kõigi juhatuse liigete sõbralise koostöö peale.

Edasi informeeris esimees koosolekut Tartu v. t. ü. vahejuhtumisest tankauto ostmise asjus.

Uued Liidu liikmed. Uuteks Liidu liikmeteks võeti vastu:

- 1) Arjadi-Kibaru v. t. ü. Viljandimaal
- 2) Kambja " " Tartumaal
- 3) Samliku-Rae " " Pärnumaal
- 4) Kirna " " Järvemaal
- 5) Hiiu-Keina " " Läänemaal
- 6) Saapaküla " " Pärnumaal
- 7) Podgromje " " Petserimaal.

Ühingute instrueerimise asjus otsustati muuta majandus komisjoni otsus, et Liit võtab oma kanda instruktorite raudtee, omnibussi ja veeteede kulud, muud kulud jäävad ühingute kanda.

Kasaritsa v. t. ü. on Liidu juhatusele kirja saatnud milles teatab, et ta Liidust välja astub ja palub end liikmete nimekirjast mahakustutada. Kiri võeti teatavaks ja otsustati Kasaritsa v. t. ü. Liidu liikmete nimekirjast maha kustutada.

Tuletõrje lentsalk lõpetas tegevuse. Pikalaenu pank teatas kirjaga, et tema valdamisel oleva Vene-Balti tehaste juures asuv tuletõrje lentsalk on likvideeritud.

Toetused Tuletõrje Liidule. Eesti Hüpoteegi pank on Tuletõrje Liidule annetanud 50 krooni ja Eesti Kindlustus-Keskselts 250 krooni instrueerimise kuludeks. Mõlemale lahkele annetajale otsustati tänu avaldada.

Liidu 1931. a. aruanne. Vaadati läbi Eesti Tuletõrje Liidu 1931. a. aruanne mille järele arvete seis aasta lõpul on tasakaalus Kr. 46.292.73. Kulude ja tulude arve Kr. 17.234.67. Näidates puhast ülejääki Kr. 236.76.

Liidu 1932. a. eelarve. 1932. a. eelarve on kokku seatud Kr. 13.500 peale.

Hoosusmärkide saajad. Otsustati annetada hoosusmärke järgmistele tuletõrjujatele:

Kõrgem hoosusmärk Karl Beckerile. Otsustati annetada Tartu v. t. ü. liikmele Karl Beckerile kõrgem hoosusmärk.

Alatskivi v. t. ü. 3. järgu hoosusrist: Rudolf Pärn, Villem Vahi. **Kuldmedal:** August Tõruvere, Samuel Mesipuu. **Hõbemedal:** Artur Vutt.

Alutaguse v. t. ü. 3. järgu rist: Joosep Rukkur.

Kunda v. t. ü. 3. järgu rist: Arnold Vilson. **Kuldmedal:** August Šerm, Hans Hirsch. **Hõbemedal:** Hans Vilibald, Aleksander Tõnso.

Karksi Nuija v. t. ü. 3. järgu rist: Mats Järv. **Kuldmedal:** Anton Kalamees, Karl Veisson. **Hõbemedal:** Johan Freimann.

Kreenholmi vabriku tuletõrje k-do: Hõbemedal: Albert Puur, Nikolai Treimann.

Kilingi-Nõmme v. t. ü. 1. järgu rist: Villem Jakobson, Jaan Pukk. **2. järgu rist:** Jaak Gross, Jaan Puusner. **3. järgu rist:** Voldemar Rosenberg.

Saaluse v. t. ü. Hõbemedal: F. Sander.

Sindi v. t. ü. 3. järgu rist: Johan Pärn.

Tailova v. t. ü. Kuldmedal: Pavel Kulikov.

Volta v. t. ü. Hõbemedal: Friedrich Abroi

Hoosusmärgid Läti tuletõrje tege- lastele. Otsustati annetada järgmistele Läti tuletõrje tegelastele **2. järgu ristid:** Jahnis Liggers, Eduard Stolde, Fricis Varans.

Liidu juhatuse liikmete ametite jaotus. Liidu juhatuse jagas oma vahel ametid järgmiselt: esimeheks A. Punga, abiesimeheks F. Vahtmeister, sekretäriks S. Songi, abisekretäriks A. Timosko, laekuriks H. Klaus, abilaekuriks A. Pirker, varahoidjaks G. Kemberg, varahoidja 1. abiks K. Lorenz, varahoidja 2. abiks A. Grünberg.

Liidu peakoosolek peetakse Petseris.

Liidu peakoosolek otsustati ära- pidada Petseris.

Riiklik toetus tuletõrje ühingutele.

20. jaanuaril s. a. astus kokku kohtu- ja siseministri poolt määratud komisjon, koosseisus: esimees krim. pol. inspektor A. Liit, liikmed politsei vanem assistent A. Eichelmann ja assistent E. Brett. Komisjoni istungist võttis osa Üleriiklise Tuletõrje Liidu esindajana Liidu juhatuse liige A. Pirker.

Riiklise toetuse 5000 krooni jagamise asjus otsustas komisjon käsitada järgmist:

1. Toetuse saajate hulgast täitsa väljajätta linnades asuvad ühingud, sest linnades on seltskondlik toetus suurem.

2. Toetus määrata ainult neile ühingutele kes vajavad toetust tulekustutusabinõude muretsemiseks, täiendamiseks ja parandamiseks, silmaspidades ka neid uusi ühinguid kellel võlad tekkinud esimese pritsi ostmisel.

3. Suurem toetus (kuni 150 kr.) määrata ühingutele, mis hiljuti asutatud ja seni täitsa tulekustutusabinõudeta, see toetus annaks neile ühingutele võimaluse osta järeelmaksuga pritse, mis alles võimaldaks otsekohese tegevuse alustamist.

4. Uhesuguse toetuse tarviduse juures anda eesõigus toetuse saamiseks neile ühingutele, kes eelmistel, iseäranis läinud aastal, riiklist toetust ei ole saanud.

5. Toetus määrata ühingutele, kes tegutsevad normaal põhikirja alusel, nagu see ettenähtud tuletõrje seaduses.

6. Äramäärata, mis otstarbeks toetus määratud.

Nimetatud alustel jagati 5000 kr. järgmiselt:

Harjumaal.

1. Nabala	vabatahtlik tuletõrje ühing	100 krooni	pritsi ostmiseks
2. Peningi	" " "	100	"
3. Vihterpalu	" " "	50	võla tasumiseks

Järvemaal.

4. Veinjärve	vabatahtlik tuletõrje ühing	150 krooni	võla tasumiseks
5. Silmsi	" " "	100	pritsi ostmiseks
6. Aruküla	" " "	100	" "
7. Savalduma	" " "	100	" "

Läänemaal.

8. Palivere	vabatahtlik tuletõrje ühing	150 krooni	pritsi ostmiseks
9. Varbla	" " "	100	" "
10. Veltsa	" " "	50	voolikute ostmiseks
11. Suuremõisa	" " "	50	" "
12. Rõrgesaare	" " "	50	võla tasumiseks
13. Oru	" " "	50	" "
14. Taebla	" " "	150	pritsi ostmiseks
15. Paadremaa	" " "	100	" "
16. Luiste	" " "	150	" "

Saaremaal.

17. Kihelkonna	vabatahtlik tuletõrje ühing	50 krooni	võla tasumiseks
18. Maasi	" " "	150	pritsi ostmiseks
19. Muhu Hellamaa	" " "	100	võla tasumiseks
20. Muhu-Suurevalla	" " "	100	" "
21. Uuemõisa	" " "	50	" "
22. Saare Võhma	" " "	100	Pritsi ostmiseks
23. Randvere	" " "	100	" "

Petserimaal.

24. Podgromje	vabatahtlik tuletõrje ühing	150 krooni	pritsi ostmiseks
25. Vastsõi	" " "	50	võla tasumiseks
26. Viloküla	" " "	100	pritsi ostmiseks

27. Mikitamäe	vabatahtlik tuletõrje ühing	50 krooni	võla tasumiseks
28. Lisje	" " "	50	" " "
29. Mala	" " "	50	voolikute ostmiseks
30. Krjakovo	" " "	50	võla tasumiseks

Pärnumaal.

31. Laiksaare	vabatahtlik tuletõrje ühing	50 krooni	voolikute ostmiseks
32. Eidapere	" " "	50	võla tasumiseks
33. Uulu	" " "	100	pritsi ostmiseks
34. Sauga	" " "	50	võla tasumiseks
35. Lelle-Hiiekõnnu	" " "	100	pritsi ostmiseks
36. Samliku-Rae	" " "	100	" "

Võrumaal.

37. Kooraste	vabatahtlik tuletõrje ühing	150 krooni	pritsi ostmiseks
38. Haanja	" " "	100	" " "
39. Kähkva	" " "	100	" " "
40. Saaluse	" " "	50	võla tasumiseks
41. Laitsna	" " "	50	" " "
42. Nursi	" " "	50	" " "
43. Orava	" " "	50	" " "

Viljandimaal.

44. Sammaste	vabatahtlik tuletõrje ühing	100 krooni	pritsi ostmiseks
45. Uusna	" " "	50	võla tasumiseks
46. Tapiku	" " "	100	pritsi ostmiseks
47. Kaarli-Ülesküla	" " "	100	" " "
48. Leie-Lätkalo	" " "	100	" " "

Tartumaal.

49. Kambja	vabatahtlik tuletõrje ühing	100 krooni	pritsi ostmiseks
50. Laius-Tähkvere	" " "	100	võla tasumiseks
51. Konguta	" " "	50	" " "
52. Võnnu	" " "	50	" " "

Valgamaal.

53. Kaagjärve	vabatahtlik tuletõrje ühing	50 krooni	võla tasumiseks
54. Karula	" " "	100	pritsi ostmiseks

Virumaal.

55. Kadrina	vabatahtlik tuletõrje ühing	50 krooni	voolikute ostmiseks
56. Kriusha	" " "	50	" " "
57. Toila asunduse	" " "	50	võla tasumiseks
58. Joala	" " "	100	pritsi ostmiseks
59. Permisküla	" " "	50	võla tasumiseks
60. Skarjatina	" " "	100	" " "

Võru vabatahtliku tuletõrje ühingu peamees oli süütu.

Võru v. t. ü. peamehe hra Spohri vastu oli tõstetud süüdistus võõra vekslit omandamises. Asja arutas Tartu-Võru rahukogu 11. veebruaril s. a Võrus ja otsustas V. Spohri õigeks mõista ja tema vastu tõstetud tsiviilnõudmise jätta läbivaatamata. Sama nõudmine oli tsiviilkohtus tagasilükatud juba 1928. aastal. Nii oli hra Spohri vastu tõstetud süüdistus alusetu.

Missugust pritsi osta?

Mõned näpunäited noortele ühingutele.

Suurem osa meie tuletõrjehingust on noored, kellel puuduvad veel kogemused ja teadmised tuletõrjest ja tuletõrjebabinõudest. Käsipritsi ostmisega õieti algabki tuletõrje ühingu praktiline tegevus. Pritsiostmine on siis väga tähtis samm iga noore ühingu elus. Ühingu tegelastel on see suur ja vastutusrikas küsimus, missugust pritsi osta?

Võib anda üldisi juhatusi, et tuleb osta niisugune prits, mis vastab kõigile nõuetele: prits peab olema tugeva ja vastupidava ehitusega, kerge käiguga ja suure töövõimega. Paljud ühingud aga vaatavad veel ühe tingimuse peale, et prits olgu odav. See on arusaadav, sest ühingutel on raha vähe. Kuid hinna juures peetagu alati meeles, et odav asi on sagedasti väga kallis tarvitada. Ühingud ostavad omale pritsi kauaks ajaks, võib olla kümneks aastateks, sellepärast ei tule ostmise juures mitte vaadata esijoonel hinna peale, vaid kõige pealt pritsi vastupidavuse ja töövõime peale.

Ühte asja aga peetagu kindlasti meeles: Ärge ostke enne pritsi ega ka muud tuletõrje varustust, kui teie ei ole nõu

küsinud asjatundjalt. Kõige pealt pöörake Tuletõrje Liidu poole ehk üksikute Tuletõrje Liidu juhatuse liikmete ja Liidu instruktoriga kohustetäitjate poole.

Samuti võite pöörata vanemate ja tegevamate ühingute poole, nemad võivad teile nõu anda oma kogemuste järel.

Nii siis, mitte enne osta pritsi, kui olete küsinud asjatundjate arvamisi.

Tuletõrje Liidu ülesanne on oma liikmetele-ühingutele abiks olla tulekustutusabinõude muretsemisel, ja seda ülesannet püüab ta täita. Ei ole ju Liidu ladu asutatud mitte äritegemise otstarbel, vaid selleks, et meie tuletõrjetele muretseda otstarbekohaseid abinõusid ja varustust. Sellepärast pöörake julgesti Liidu poole igasuguste nõuküsimustega.

Mis on öeldud pritsi kohta, maksab ka voolikute ja muu tuletõrje varustuse ostmise kohta.

Neil päevil said mõnikümmend tuletõrje ühingut riikliku toetuse pritsi ehk voolikute ostmiseks, ja uue pritsi ning voolikute muretsemise-küsimus seisab paljudes ühingutes päevakorral. Loodame, et ühingud siin mitte ei tee eksisamme, vaid enne ostmist aru peavad ja nõu küsivad ja alles siis otsustavad.

E. T.

Tartu linna tuletõrje lensalga tegevusest 1931. a.

Tartu linna tuletõrje lensalka kutsuti möödunud aastal välja üldse 74 korda, tulekahjusid oli 47, neist suuri tulekahjusid 3, üks väljaspool linna piire, keskmisi 7, väikesi 28 ja tahma põlemisi 9. Muudele õnnetutele juhtumistele kutsuti tuletõrjet 16 korda, ettevaatuse mõttes kutsuti tuletõrjet 9 korda, ilma otstarbeta 2 korda.

Vabatahtlikke kutsuti appi viis korda,

peale selle veel ronijate jaoskonna mehi neljal korral.

Tule algus sai kindlaks tehtud 43 korral. Tuli algas: ettevaatamatuse ja hooletuse tagajärjel 18 korda, korratute tuleasemete läbi 5 korda, halva ehitusviisi tõttu 2 korda, süütamise läbi 4 korda, lapse käel läbi 1 kord, pikse läbi 1 kord, õnnetu juhuse läbi 2 korda.

Kakskümmend aastat tuletõrje adjutandi osas.

24. veebruaril s. a. pühitses Tallinna vabatahtliku tuletõrje ühingu vanem adjutant, Bernhard Gudovsky oma 20. aastast adjutandi ameti juubeli päeva.

B. Gudovsky on sündinud Tallinnas 1877. aastal. Astus Tallinna tuletõrje 1. jaoskonda 1895. aastal, kust hiljem üle läks ronijate jaoskonda, kus töötas 13. aastat. 24. veebruaril (11. veebr. v. k. j.) 1912. aastal nimetati Gudovsky ühingu adjutandiks ja on kogu aeg selles ametis püsinud. Gudovsky on üks neist agaramaist tuletõrjujast, keda võib ikka näha, olgu see tulekahju, harjutus, koosolek ehk paraad, alati on ta omal kohal.

Eesti vabadusesõjast võttis Gudovsky kaitse-liitlasena osa.

B. Gudovskyt tuntakse kui elurõõmsat, alati sõbralikku ja head seltsimeest, kes täidab oma tuletõrjuja kohuseid heameelega ja parema tahtmisega.

Soovime lugupeetud jubilarile tema aupäeval õnne ja tervist jätkata veel kaua aastaid sama truult oma kohuseid tuletõrje alal.

Bernhard Gudovsky.

Tulekahjud Tallinnas 1931. aastal.

Möödunud aasta jooksul oli Tallinna linnas 7 suuremat, 6 keskmist ja 80 väikest tulekahju ning 26 tahmapõlemist kokku 119 tulekahju (1930. a. 108 tulekahju). Suurematele tulekahjudele kutsuti abiks välja vabatahtlikke tuletõrjujaid kuus korda, teised tulekahjud likvideeris linna tuletõrje komando, kes kaks korda käis ka väljaspool Tallinnat tuld kustutamas.

Tulekustutamise juures oli tarvitusel autoreedel 5 korda, autoprits 15 korda, veeauto turbiin pritsiga 38 korda, mootor prits 5 korda, hüdropult 36 korda. Linna veevärgist otsekohe vett võttes 3 korda.

Tuleläbi hävines täielikult 3 maja 4 korteriga ja 6 kõrvalhoonet.

Tulekahju põhjused olid: Korratud korstnad, suitsulöörid ja tulease-med 22 korda, gaasiplahvatus 4 korda, isesüttimine 4 korda, sädemed 4 korda,

puudulik järelvalve kütmisel 18 korda, lampidega, küünaldega jne. hooletult ümberkäimine 7 korda, lampide ja priimuste plahvatusi 5 korda, palava tuha ja süte läbi 7 korda, muud hooletused 3 korda, pikne 1 k., elektrivool 6 korda, tahma põlemine 26 korda, teadmata 14 korda.

Tulekahjudest teatati telefoni teel 127 korda (10 korda oli vale väljakutse, tulekahju polnud) suusõnal 2 korda, pritsimaja signaal kella kaudu 2 korda.

Suuremad tulekahjud olid 5. märtsil Glückmanni keemia ja seebivabrik, 29. aprillil Imhofi elumaja Viru tän., 4. juunil Koplis Ivaski kasti tööstus, 14. juunil Dvigatelis, Tambergi kastitööstus, 17. juulil elektri keemiline tööstus „Urania“, 27. juulil Oleviste kiriku torn, 8. detsembril Rodini elumaja Vase tän. Väljaspool linna piire 22. sept. Kurna vallas Kangro talu ja 17. detsembril Meriväljal Vehlmanni suvila.

Tuletõrje suitsumask nõuab ettevaatlikku käsitamist ja maskikandja plaanikindlat harjutamist.

Moodsate suitsumaskide ilmumisega on neid tarvitusele võetud ka meie tuletõrje komandodes. Töötamine suitsumaskis nõuab aga inimese organismilt suuremat jõupingutust. Ilma plaanikindla harjutamiseta pikemaajaline töötamine suitsumaskis võib põhjustada tõsisemaid seemisi vigastusi vastaval tuletõrjujal. Maskis töötamiseks tuleb valida täiesti terved ja rahulikud tuletõrjujad — võetakse ju mask harilikult tarvitusele tõsisema hädaohu korral. Inimese kopsud nõuavad harjumist maskiga ja järjekindlat harjutamist temas tegutsemiseks. Tuletõrjujal peab olema maski vastu täieline usaldus.

Kõige pealt tuleb mask kohandada kandja peaga — mask peab tihedalt ümbritsema pead viibimisel teravalõhnalise suitsuga täidetud ruumis. Järgneb istudes rahulik hingamine maskis, alul 10 minutit, mida järkjärgult pikendatakse kuni 30 minutini. Ollakse harjunud maskis hingama, võib katsetada juba rääkimisega ja hüüdmisega. Hiljem sooritatakse kergemaid liigutusi, käimist, ronimist, raskuste kandmist, töötamist jne. Kellele need harjutused sünnitavad tuntavaid raskusi, need pole kohased tuletõrje suitsumaski kandmiseks ja temas töötamiseks.

Tuletõrje väikese suitsumaski suitsukurna eluiga on mõõduka tarvitamise juures ligi 4 aastat. Et aga pakkuda

tuletõrjujaile suuremat kindlustust, on soovitatav pärast suuremat tulekahju, kus maskis töötatud kauemat aega paksu suitsu sees, vana suitsukurna vahetada uuega. Tarvitatud suitsukurna võib kasutada harjutamiseks.

Paksu lendava nõega täidetud ruumis tuleb suitsumaski kurna avaus katta vastava kaitsekaanega, mis takistab nõge pääsemast suitsukurna. Hingamine on selle tõttu palju raskem, kuid kaitsekaane mitte tarvitamisel nõgi ummistab kurna ja maskikandja lämbub.

Ei või iialgi unustada, et väike suitsumask võimaldab töötamist ainult seal, kus leidub veel hingamiseks tarvilikku õhu hapnikku. Hariliku tuleõnnetuse juures leidub suitsuga täidetud ruumides veel küllalt hapnikku, eriti põranda lähedal. Kinnistes tõmbuseta ruumides nagu kaevud, paagid, kauemat aega õhutamata keldrid jne., samuti valgustusgaasis ja mitmesuguste keemikaalide aurudes on väikese suitsumaski suitsukurna jõuetu tuletõrjuja kaitsmiseks. Viimasel juhul aitab eriline kurna, muidu aga ainult kinnise õhuringvooluga hingamise aparaat. (Sarnased kinnise ringvooluga aparaadid kaali padruniga ja hapniku tagavaraga on tarvitusel Tallinna linna tuletõrje komandol. Need aparaadid on kaunis kallid. Toimetuse märkus.)

F. P.

Nõmme v. t. ühingu kursused,

Nõmme vabatahtlik tuletõrje ühing korraldab 10 veebruarist kuni 15 märtsini Nõmmel S. Pärnu mnt. nr. 100 tuletõrjekursuse. Kursuse kavas on: Tulekaitse abinõud (korrashoid ja rikked) lektor H. M a i d e. Voolikud (korrashoid). Tuletõrje taktika. Tulekahjude põhjused ja nende jälgitamine — lektor: E. B r e t t. Ehitusseadus — lektor arch. F. V e n d a c h. Esimeneabi — lekt. Dr. A. V a s t a l u. Elekter — lekt. insener N. S e m j o n o v. Gaas — lek-

tor keemik K. B r a c h m a n. Praktilised õppused peamees K. Sirotkini juhatusel.

Osavõit kursusest on väga elav, peale Nõmme tuletõrjujate on osavõtjaid ka Harku ja Saue tuletõrjetest.

Läti Tuletõrje Liidu juubelimärgid Eesti tuletõrje tegelastele.

Läti Tuletõrje Liit on annetanud oma juubeli märgid Nõmme v. t. ü. peamehele Konstantin Sirotkini ja Nõmme v. t. ü. adjundandile Eduard Neudorfile.

Allajäämise hädaoht.

Kaugemale arenenud tulekahju juures langeb alla ehituse osi, katus võib langeda sisse, kiviseinadki võivad kukkuda ümber, vabrikutes võivad tule läbi rikutud põrandast läbikukkuda masinad jne.

Kõvasti tules olevates ehitustes tuleb siis liikuda ettevaatlikult. Tuleb seistada püsivates müürides olevates ukseaukudes ja pidada taganemise tee alati lahti jne. Kui kogu hoone näitab kokku varisemise tunnuseid, tulevad näiteks ilmsiks praod, on kõige parem kutsuda mehed välja. Niisugusel korral on ehitus juba nii pihuks põlenud, et selle jäänuste päästmiseks ei maksa panna inimesi hädaohtu.

Puu põrandale asetatud masin, raud ahi ehk kamin võib ka väiksema, näiteks põranda põlemise juures, läbi põranda alla langeda.

Kukkumise hädaoht.

Kui trepid, põrandad ja muud on olnud juba kauemat aeg tule söödaks, võib nende kandevõime nii nõrgaks muutuda, et nende peale astunud mees kukub läbi. Ebakindlal põhjal liikudes on parem liikuda roomates ja kirvega ehk raudkangiga lüües katsuda kas eespool olev põhi on küllalt kindel.

Järsul katusel, iseäranis siis kui seal on lund ehk jäätust, ehk kui on sajune ilm, tuleb liikuda suure ettevaatusega. Parema katusel liikuvat meest kaitsta kõiega, mis on kinnitatud tema vöö külge. Mõõda järsku ja libedat katust ülesronides, võidakse abiks tarvitada räästa peale toetavat redelit, ehk üle katuse visatud köit.

Redelilt harjunud tuletõrjuja ei või kukkuda maha, kuid redel võib libiseda, kukkuda ehk katki minna jne. Redelit tarvitades peavad silmad olema alati lahti.

Tööriistad.

Lammutus tööd tuleb sagedasti teha kitsas kohas. Kirved ja raudkangid ei olegi nii hädaohutud, kui nendega veheldakse ettevaatamatult.

Ei või hoogu võttes liigutada tööriista, kui ei ole vaadatud taha, kas ehk seal ei ole keegi ees. Seinalaudu ja laepankusi lahti kiskudes, tuleb töötada arusaamisega ja peab vaatama, et alla langevad lauad kellegile pihta ei satuks. Tuleb vaadata, et kõva tööga, kirve tera ei tuleks varre otsast jne.

Elektri liinid.

Elektri traate ega kaableid ei tohi puudutada, ega nende pihta juhtida juga. Kõige parem on elektri vool katkestada täielikult, kui tulekahju ei ole mitte päris väikene.

Tervise hädaohud.

Peale õnnetus juhtumiste liitub kustutamise töö juure tervise hädaohud, kõigepealt külmetamise hädaohud. Külma ilmaga, iseäranis, kui minnakse pikemale teele, tuleb riietuda soojasti. Villane särk on hädavajaline. Higistes ja märgades riietes mehi ei tohi lasta seista väljas tuule käes jne.

Kui mehed ei ole võimlemisega karastatud, võivad ka kõvad pingutused sünnitada tervislikke kahjusid. Kuna pingutusi ei saa ära hoida, tuleb hoolitseda selle eest, et võimlemist hoolega harrastataks. Sitke ja tugev mees väldib ka paremini ähvardavaid õnnetus juhtumeid.

Järeلكustutamine.

Selle järele, kui tuli on juba kustutatud, on seda harilikult veel mitmesugustes peidu urgastes. Kõik tulepesad tulevad avastada ja lõpulikult kustutada. See on peaaesjalikult kirve ja kangi töö ehk tulevõimuses olnud pinnalt kustutatud kaupade hunikute laiali kandmine või kaevamine.

Mõnes kohas tuleb kustutus tööd soritada nii põhjalikult, et jõutakse põlenud ehituse aluspõhjani. Harilikult peitub tuli igasugustes nurkades, liistude taga jne. *Eriti tuleb kontrollida kõik tulest ülal pool asuvad kohad.* Üles poole löövad leegid võisid ka kõige vähemate pragude läbi levitada tuld ülespoole, tungida seinte ehk põranda täite sisse jne.

Lahtised asjad, majariistad jne. on kõige parem välja õuele viia, kus neid võib ilma vett tarvitamata lõpulikult kustutada. Nii on ka parem põranda täited väljakiskuda, pooleli põlenud kaubad jne. välja viia, kui tulekahju ala ei ole liig laialdane ja tuli ei ole sügavasse läinud nii, et ei tarvitse enam karta vee kahjusid.

Ei aita sellest, kui kustutatakse mustaks. Kustutus tööd tuleb senikaua jätkata, kui põlemise koht on „külm“. Mustaks kustutatud hunnikus, söele põlenud puus jne. võib olla veel hõõguvat kuumust, mis vähehaaval, iseäranis tuule mõjul võib uuesti hakata lõkendama ja vähehaaval uuesti sütitada tulekahju. *Tööd ei saa ennem lõpetada, kui tulekahju koht on külm.*

Kui tulekahju oli kurjem ja mehed rassimisest on väsinud, tuleb kannatust nõudev ja aegaviitev järelkustutamine anda värskete jõudude hooleks ja kustutus mehed saata koju. Kui niisugune kustutamine kestab kauemat aega — see võib vahel kesta päevade kaupa — on vaja mehi vahetada.

Valvamine.

Veel sellejärele, kui järelkustutamine lõppenud ja hädaohtlikku kuumust enam kusagil ei leidu, on siiski kindlam pidada mõni aeg valvet tulekahju kohal. On muidugi juhtumisi, kus võib koha peal kindlasti öelda, et tuli on lõpulikult kustutatud. Kuid on ka juhtumisi, kus on tarvis valvel olla paar päeva, harilikult küll aitab tunnist ehk paarist.

Erilaadilised tulekahjud.

Tulekahjud erinevad üksteisest peale suuruse ka oma laadi poolest. Eri tulekahjude juures tuleb pisut tähelepanu pöörata rohkem eriasjaoludele ja kustutamise viisidki on mõnikord erinevad.

Keldri põlemine.

Harilik ja eriti halb tulekahju on *keldri põlemine*. See erineb muudest tulekahjudest sellega, et puuduliku õhu juuresaamise tõttu on tekkinud väga palju suitsu ja kuna suits tõuseb ülespoole ehk sinna suundub, kust poolt tulele pealetung peab sündima, on tulepesa juure pääsemine äärmiselt raske.

Väiksema keldri põlemise juures, ei pea tormama trepist ülestuleva suitsu sisse, vaid peab mööda treppi alt madalalt roomates ruttu minema alla. Kui pääseb alla keldrisse, ei ole seisukord süiski nii hull, nagu see ülalt paistab. Kui aga suitsu ühtelugu rohkem tuleb, peab tarvitama suitsu aparaati. Kui suitsu aparaati ei ole ja suitsu tekkimine on nii suur, et selles töötamine võimatu, peab rahulduma kustutamisega umbkaudu keldri akende ja luukide kaudu. Samal ajal on loomulikult vaja hoolitseda tuule tõmbuse eest, avades keldri aknad ja luugid ning alla minna, nii pea, kui see on võimalik.

Vähema keldri tulekahju juures tuleb katsuda kannatlikult edendada tuuletõmbust ja nii pea, kui võimalik, tungida keldrisse. Vägivaldseid abinõusid tuleb tarvitada, kui tuli näitab olevat väga ähvardav.

Keldri trepil ega trepi suus ei pea olema inimesi, et õhu tõmbus oleks võimalikult vaba. Mehi tuleb sagedasti vahetada, kuna töötamine on äärmiselt raske.

Kui keldril ei ole tulekindlat lage, tuleb eriti kaitseda seda ja ettevaatuse tõttu tühjendada ülemised ruumid. Mitmekordse maja keldri põlemisel tuleb hoolitseda trep-

pide tuulutamise eest ja vaadata, et suits ei pääseks elukorteritesse. Siis korterite ukсед kinni ja tarbekorral aknad lahti.

Põranda põlemine.

Põranda põlemise juures tuleb ka peaaegjalikult võidelda suitsu vastu.

Esimene toiming on tubli suitsu tuulutamine. Sellejärele tuleb otsida üles tulepesa paik. Kätega tuleb katsuda, kust kohast on põrand kuum. Ka võib kõrva vastu põrandat pannes, kuulda peent raginat selles kohas, kus põleb. Tulepesa otsimisel aitab kaasa, kui leitakse üles tule (allikas) algkoht. Algkohtadeks on enamasti need kohad, kust suitsu-lõõrid lähevad läbi põranda ehk vahe-seina, ehk alamal korral olevad lae ehk sein lambist kõrgemal olevad kohad, ehk need kohad, kust läheb läbi elektri liin. Kui tulepesa on leitud, tuleb armu heitmatult purustada põrand ja avastada tulepesa, mille järele kustutus harilikult sünnib hüdropuldiga. Ainult suuremate põranda põlemiste juures tarvitatakse tugevamaid jugasid.

Kui põranda põlemine on juba läinud sügavale ja levinenud laiemale alale, tuleb all olev ruum tühjendada ja tules olev põrand ühes täitematerjaliga alla lasta. Siis peab alumises ruumis olema veejuga, millega kustutatakse alla pudenevad pooleni põlenud lauad ja lae täited. Kuna niisugune lõhkumise töö tekitab suuri kahjusid, tuleb nii talitada ainult sel juhtumisel, kui tulekahju seda tõesti nõuab. Hariliku väiksema põlemise juures tulevad täited üleskaevata. Tööriistadeks on labidad ja kolmeharalised aedniku hargid.

Põrandat üleskiskudes tuleb hoiduda tarbetuma hävituse eest. Maja riistad tulevad ettevaatlikult toimetada kõrvale ruumidesse, vaibad ja põrandariided ilusasti kokku keerata, linoleum lahti võtta nii et see sein ääres ei rebeneks jne. Põranda lauad lõõdakse läbi põlemise kohast, nii et ainult katki lõõdud osa lauast läheb raisku, muu osa aga jääb terveks.

Üldse tuleb tarbetuma lõhkumise vältimiseks jätkata lõhkumist süttimise kohast seni kaua, kuni saavutatakse põlemise koht, aga suurema põranda põlemise juures, kui kahjud igal juhtumisel on suured ja tähtis on tuld saada piiratuks, alustatakse äärest peale.

Põranda põlemine võib mõnikord sündida pikki õhuvahetuse torusid mööda. Siis tuleb tuld jälgida ühest korrast teiseni. Samal ajal tuleb katsuda katkestada tule levinemist. Sein ei tarvitse kogu pikkuses maha tõmmata, sest kuna õhuvahetuse torus ei ole täite materjali nagu põrandal, aitab vee juga. Sein tuleb avastada ainult kõhuti, esimeses järjekorras iga korra põranda läheduses, kust võib näha kas tuli on läinud põranda täitesse ja käänu kohtadel.

Tulekahju saepuruga täidetud laudehituses.

Üldiselt kustutatakse niisugust ehitust samal viisil kui muidki, ainult sel korral, kui tuli on pääsenud saepuru sisse, tuleb talitada järgmiselt:

Ei pea püüdma välja kookida täidet ülevalt kitsast vaheruumist. Ei pea ka maharebima kogu seinu. Kustutatava koha alt äärest tõmmatakse lahti mõned lauad ja täide pudeneb alla. Saepuru visatakse labidatega välja õuele ja kustutatakse seal põhjalikult.

Pööningu tulekahju.

Pööningu põlemisel on see omandus, et kuna pööningul hoitakse mitmesuguseid hõlpsasti põlevaid asju, kolusid, maja riistu jne. ja seal hea õhu juurevool on mis põlemist edendab, võib tuli äkki saada kõva hoo ja kuna ligipääsu teed pööningule on sopilised, on tule juure pääsemine vaevuline. Hoolimata tulekahju sagedasti ähvardavast väljanägemisest peab pööningu tulekahju kustutamisel siiski

talitama väga ettevaatlikult, sest seal on enam kui kusagil mujal karta veekahjusid.

Kui pööning on täitunud suitsuga, tuleb katusele sisseraiuda augud, et tõmbus sünniks alt ülespoole. Aukude tegemine peab sündima võimalikult põlemise koha läheduses ja võimalikult kõrgemal, üsna katuse harja kõrval. Põlemise kohta katsutakse kätega, kust kohast on katus kuum. Kaugemale arenenud pööningu põlemine näitab ise oma asukohta sellega, et seal kohas värv ehk tõrv lööb keema, ehk tsingitud plekikatus läheb tumepunaseks. Ei pea just põlevale kohale üles minema, aga mida lähemale saab augu, seda parem.

Plekikatusele liüakse katuse harja kõrval kirvega põiki mitu plekki läbi ja keeratakse kirkaga kõik plekid ühel ajal kahekorra kokku, allapoole. Augu suurendamine, siis kui suits ja tuli väljalöövad, on raske ja isegi võimatu.

Papikatusele tehakse samuti augud, kuid lisaks papi alla keeramisel liüakse pooleks ka aluslauad.

Kivi katusele tehakse auk samuti kirvega, alates harja lähedalt ja suurendades auku allapidi ja vastu tuult.

Laastu ja sindlikatus põleb harilikult ise läbi.

Katusele aukude tegemine on hädaohtlik ettevõte. Sellele tööle tuleb saata harjunud mehi. Äkilisel katusel tuleb tarvitada abiks kõisi.

Kui katus põlevast ainest ehitatud, nagu sindli ja papikatus, tuleb katusele võtta veejuga takistama tuld pikki katust.

Niipea kui suits vähegi lubab, tungitakse pööningule ja kustutamine sooritatakse harilikul viisil, kuigi ettevaatlikult andes vett. *Kui tuli on väike aga suitsu palju, tuleb tarvitada suitsu või hapniku aparaati ja tuli kustutada kohe alguses, ootamata suitsu haihtumist, sest tuulutamise mõjul võib äkki kogu pööning põlema plahvatada.* Berliini tuletõrjes oli kord sarnane juhtumine ja tuli levines tuldvõtvas ümbruses nii, et tööd andis mitmeks tunniks ja tegi suurt kahju. Tuletõrje kohale jõudmisel oli tuli alles üsna väikene. See tehti kindlaks ilma aparaati kasutamata. Tulele pääletungi viivitas see, et tulepesa oli trepi käigust

õige kaugel, mehaanilise redeli ülestõmbamine kitsa ruumi tõttu ei olnud võimalik. Suitsu tekkis väga rohkesti. Oleks tarvitatud suitsu aparaati, oleks kustutamine võinud lõppeda 10 minuti pärast.

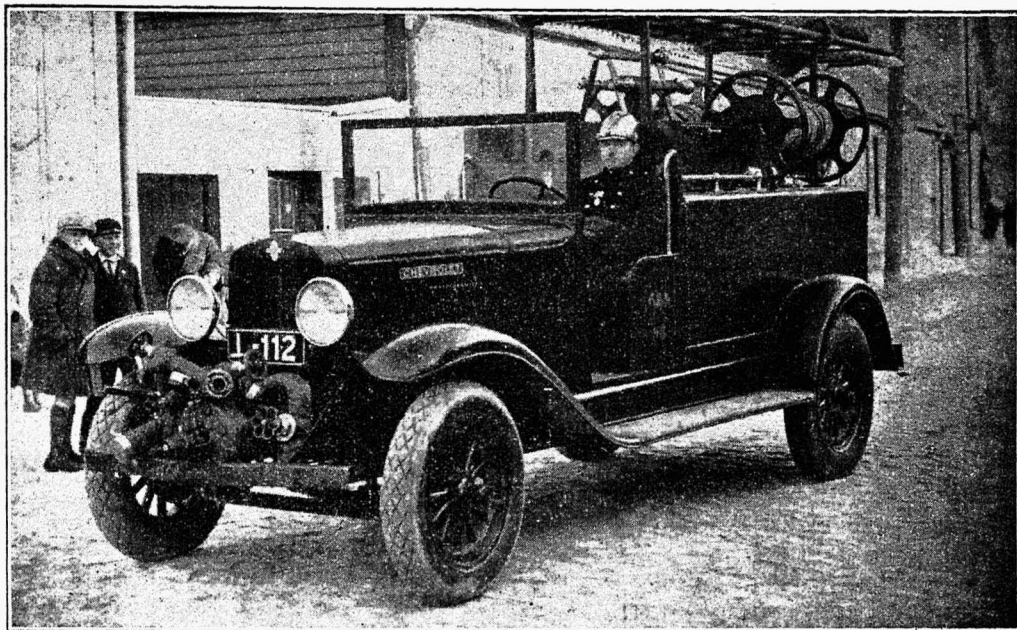
Kui pööningu tulekahju on juba nii kaugele arenenud, et kogu pööning on tuld täis ja katuse kandjad juba kõvasti rikutud, tuleb lasta tuel edasi põleda ja vett tarvitada kokkuhoidlikult, *kui pööning on varustatud tulekindla põrandaga*. Pööningule kogutud rämpsul ja tulest rikutud saarikatel ei ole seda väärtust, et nende pärast uputada kogu maja veega. Siis on kõige parem rahulduda ainult tule levinemise piiramisega.

Uuemates ehitustes, kus on seintest ja majakordadest läbi ulatuvad õhupuhastamise torud, mis ka pööningult läbi lähevad, tuleb silmaspidada nende õhutorude tule levitamise omandusi. Kuna pööningult läbi minevad õhuvahetuse torud põlevad läbi, pudeneb läbi torude alumistele kordadele põlevaid süsi ja sädemeid mis võivad all sütitada uusi tulekahjusid, kui nende torude läheduses on tuldvõtvaid aineid, samuti ka põranda põlemisi. Õhupuhastamise torude abil on kahjud mõne tulekahju juures tõusnud väga suureks ja annud tuletõrjele palju tööd. *Suuremate pööningu põlemiste juures on siis kahjude ärahoidmiseks tarvis alumistele kordadele panna aegsasti valvureid, kes valvavad ja kontrollivad seinu, katust ja kõigepealt õhuvahetuse torusid*. Kui tuletõrje oma meeskonnast ja ehk ka abiks kutsutud meeskonnast selleks mehi ei jatku, võib hädaohu eest valvamine panna maja elanikkude enda hooleks ja paluda neid kohe tuletõrjele teatada, kui kusagil midagi kahtlast ilmsiks tuleb, õhutorude läheduses tulevad eemaldada kõik tuldvõtvad asjad. Süte kustutamiseks, mis alla kukuvad, tarvitatagu kõõgist vett.

Katuse põlemine.

Harilik katusepõlemine on sindli ehk õlekatuse põlemine. Need süttivad hõlpsasti sädemetest.

Haapsalu vabatahtliku tuletõrje ühingu peakoosolek 24. jaanuaril s. a.

Haapsalu vabatahtliku tuletõrje ühingu autoprits, paagi mahutus 1560 l. Valmistatud Läänemaa tööstuskoolis 1931. a.

Haapsalu vabatahtlik tuletõrje ühing pidas pühapäeval, 24. jaanuaril peamehe k. t. B. Meltsi juhatusel oma peakoosolekut, millest liikmed rohkel arvul osa võtsid.

Koosolekul valitses rahulik ja vaikne töömeeleolu.

Juhatusesse valiti: esimeheks A. Raudkepp, abiesimeheks M. Vaher, laekuriks Donner, sekretäriks A. Greenfeldt, varahoidjaks V. Saarmann, abivarahoidjaks J. Võsu, laekuri abiks A. Trompet.

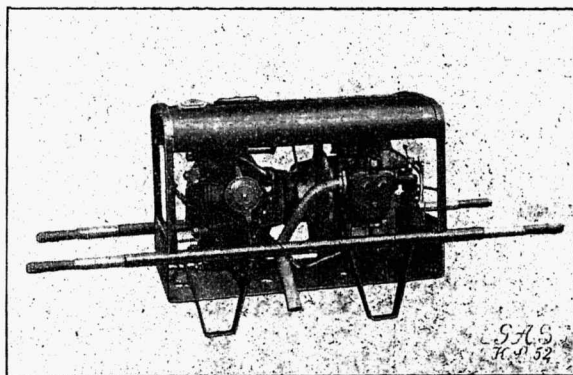
Peameheks valiti vann. adv. B. Melts, tema abideks J. Avik ja Tarik. Oma adjudandiks määras peamees O. Pootsi.

Revisjoni-komisjon valiti tagasi endises koosseisus.

Saadikuteks Tuletõrje Liidu peakoosolekule valiti: A. Raudkepp, B. Melts, V. Saarmann, M. Vaher.

Koosolekul läbiarutades ühingu tulekustutuse abinõude koosseisu, leiti tarvilikuks ja soovitavaks osta ühingule üks väike mootorprits. Sellekohane otsus tehti ühel häälel.

Juhatusel esimesel koosolekul otsustati Tuletõrje Liidu laost osta väike kantav Soome A./S. „Serlachius“ mootorprits.

A.-S. Serlachiusse kantav mootorprits.

Nüüd on see mootorprits juba Haapsalus. Pritsi proovimisel täitis see kõik ülesseatud nõudmised, töötab hästi ja korralikult.

Järvakandi vabrik põles.

21. jaan. kella 23.30 ajal teatati telefoni teel A/S. Järvakandi tehastest Tallinna pritsimajja, et Järvakandi tehastes on lahtipuhkenud suurem tulekahju, mis võib saada hädaohlikuks kogu tehasele. Paluti saata abi. Arvesse võttes, et teolud autopritsidega maanteed mööda kohale sõitmiseks olid ebasoodsad, nõudsin tuletõrje abinõude kohale toimetamiseks erarongi. Kell 1.25 m. 22. jaan. s. a. sõitsid Tallinna Väike jaamast välja: I. Tallinna alevi v. t. ü. komando ühe väikese 400—600 min. liitr. töövõimelise „Meyer-Hagen'i mootorpritsiga ja Tallinna Noortemeeste v. t. ü. k-do ühe 600—900 min. liitr. „Flader“ mootorpritsiga. Tallinna linna tuletõrje komandolt võeti kaasa suurem tagavara voolikuid.

Sõit raudteel sündis kiirelt, mõne üksiku lühikese peatuse järele jõudsimise Eida pere jaama, kus vahetati vedur. Tehaste vedur viis meie erarongi 9 kilomeetrit pika harutee kaudu otse tehaste õuele, kell näitas 3.50 min.

Tulekuma paistis silma juba 45—50 kilomeetri peal; tehaste haruteed mööda sõites olid lumega kaetud väljad ja metsaalused helepunakat värvi, näis nagu paistaks koit enne päikese tõusu suvisel varahommikul. Vaade oll ilus — õudne.

Kohale jõudes selgus, et põleb Järvakandi tehaste valmis-kastilaudade laoruum. Selle hoone pikkus umbes 60 meetrit, laius 20 meetrit ja kõrgus 7—8 meetrit. Laoruum oli üleni täis kuiva laua materjali, ainult lao keskel, kitsaroomalise raudtee laiune vaba ruum, vagunite liikumiseks, mis läbistas pikuti kogu hoone.

Tulekustutamisel töötasid: tehaste oma tuletõrje, Rapla v. t. ü., Eida pere v. t. ü. ja Vändra v. t. ü. kokku nelja vähema käsipritsiga ja ühe mootorpritsiga ning tehaste veevärgist võetud ühe veejuhuriga. Kuna need jõud, tule suurusega võrreldes, nõrgad olid ja tuld sumbutada ei suutnud, piirdusid nad ainult kõrvalhoonete kaitsmisega. Tegevuses olnud tuletõrjujad näisid olevat juba väsimas.

Tegin Tallinnast tulnud üksustele korralduse suuremas ulatuses tööle

asuda, et luua tugevamat kaitset kõrvalhoonetele ja sumbutada tulevõimu laohoones (mis kõige tähtsam), sest laohoone „O“ osas ei olnud veel seesolevad lauavirnad üleni kõvasti tuldvõtnud. Laohoone „O“ osa seisis alla tuule ja selle osa täiehooga põlemisel oleks tule ülekanne tuule suunas asuva laudade valmistamise hoonele muutunud paratamatuks. Et seda hädaohtu ärahoida, võeti kaks suuremat juhurit ette ja tungiti esiteks ilma, pärastpoole aga suitsumaskidega tulele kallale. Kaks vähemat juhurit viidi laohoone „S“ osas seisva tiib-hoone sisemusse, et ärahoida tule levinemist sellele, sest ka see hoone oli täis lauamaterjali ning 19 akna kaudu, mis 2×2,5 meetr. suured, otsekoheses ühenduses põleva laoga. Hiljem olukorra muutmisega said veejuhurid ümber korraldatud.

Tehase oma tulekaitse abinõusid korraldades, niipalju kui selleks oli võimalusi, pean tähendama, et need olid korraldamata, mis ka minu arvates osalt olid süüdi tule suureks paisumisel. Voolikuid oli sarnase suure tehase kohta äärmiselt vähe ja suur osa voolikuid katkised ja muude vigastustega. Suureks miinuseks pean aga, et tehases olev 600—900 min. liitr. „Renault“ mootorprits varsti pärast tööle asumist korraldamatuse tõttu rikki läks ja viga mis parandatav mõne tunniga alles teise päeva õhtuks parandati, siis kui nimetatud abinõu enam tarviski polnud.

Tahaksin tähelepanu juhtida ühe pahe peale, mis minu arvates väga halb ja kunagi enam korduda ei tohiks: Nimelt puudus tulekustutamisel üksikute tuletõrje üksuste vahel igasugune koostöö. Selle põhjuseks oli vast see, et puudus üldjuht, harilikult võtab seesugustel juhtumistel kohapealse tuletõrje peamees juhtimise oma kätte, teeb korraldusi, annab käskusid, näpunäiteid jne., sest ilma kohapealse juhita on võrreldes appitlunud tuletõrje üksustel äärmiselt raske tegutseda.

Taktilisest küljest tegid, enne Tallinna tuletõrje kohalejõudmist, varem sinna tulnud tuletõrjed õige töö, jätsid põleva hoone saatuse hooleks, sest

nõrga jõududega ei suutnud nad seda kustutada, ning asusid kaitsema kõrvalhooneid. Kuid õige oli see ainult osaliselt. Just tulelevinemisele piiripanemiseks oleks tarvilik olnud juba kohe alguses ka laoruumi sissetungida et tulevõimu nõrgendada. Kõige parem abinõu tule edasitungimise lõpetamiseks ja naabruses olevate hoonete kaitsmiseks on ikkagi tule kustutamine.

Paistis silma veel see, et kõigil tuletõrjetel oli kaasas vähe voolikuid. Tungivalt tarvilik oleks normeerida (ühtlustada) voolikuid ja nende ühendajaid, see puudus andis end tublisti tunda, ka Järvakandi tulekahjul.

Järvakandi suure laohoone ehitusviis on äärmiselt tulekardetav, iseäranis tulelevinemise suhtes, näiteks ühe lao aknad on kõrvalhoonesse (!). Ka näis, et silikat kivi kuigi vastupidav ei ole tule mõjule, praguneb ja puruneb kergesti, kutsudes esile kokkuvarisemisi.

Tulejõud oli murtud 22. jaanuari õhtuks, sellepärast võisid Tallinna tuletõrjujad kell 20,45 min. tagasi sõita koju. Kohapeal töötati seega vahetpidamata 17 tundi.

Tallinna meeskondade ärasõites korraldati tehase meestest valvemeeskond, kes 3 vähema veejuhuriga tule lõpulikult likvideerisid.

Tuletõrjujate söögi eest hoolitses kohapealne tehaste juhataja, mille eest Tallinna tuletõrje üksustelt suur aitäh.

Iga möödunud tuleõnnetuse likvideerimise järele võivad tuletõrjujad kaalumisele tulekustutamise üksikastjad, et sellega praktilise tegevuse juures ilmsiks tulnud puudusi ja ebaõigeid samme tulevikus kõrvaldada. Selles mõttes on kirjutatud ka käesolev artikkel ja loodan, et seda vastu võetakse heatahtlikult.

E. Brett,
Tallinna linna tuletõrje
komando abiülem.

Järvakandi tulekahju asjus.

24. jaan. k. a. ilmus kirjutis „Vaba Maas“ nr. 20 pealkirjaga „Järvakandi tulekahju kustutati.“*)

Seda artiklit lugedes kerkis tahes-tahtmata küsimus, kas nii võib ja tohib oma kaasvõitlejate kohta öelda?

Teades teiste ajalehtede kaudu, et Järvakandi laualao põlemine algas juba kell 11 ja Tallinna abijõud „Vaba Maa“ „jutustajate“ artikli järgi alles kell 5 kohale jõudsid, peab imestama, kuidas nemad nende kaasvõitlejate tööd hindasid, kes juba 5—6 tundi pingutatavat tööd ilma suitsumaskedeta olid teinud — liiategi ainult 2 mootori ja 7—8 käsipritsiga.

„Jutustajad“ ise ütlevad, et tuul nende sinna jõudmisel pööras teise suunda ja kandis tule lähedal asuvate hoonete pealt teisale. Täheleb, enne „jutustajate“ kohalejõudmist tuli sealolijatel, tuletõrjujatel, nähes et jõud põleva hoo-

ne päästmiseks liig nõrk, kaitsta kõiki neid hooneteid, mis asusid põleva hoone tuule all. Arvesse võttes nende nõrku tulekustutus abinõusid võrreldes suure tulega, tuleb seda tööd tõsiselt hinnata.

Kui „jutustajate“ seletusega arvestada, et neist kes varustatud suitsumaskedega ja ainult mehaaniliste tulekustutus-abinõudega tegutsesid õnneliku tuule suuna juures, paljud suitsumürgituse said, siis on vist ka ülearune sellele tähelepanu juhtida, et need Tallinnast väljasõitnud abijõud oleks paremini toimunud „oma jutustajaid“ kodu jätta, kes olid sunnitud „ergutama“ väsinuid ja suitsust mürgitatuid kaasvõitlejaid maalt.

F. V.

*) Selle kirjutuse peale saadeti maa tuletõrje ühingute poolt, kes Järvakandis tulekustutamisel tegevad olid, õiendus, mis aga „Vaba Maas“ ei ilmunud.

Põles veel üks kastitehas.

Õöl vastu pühapäeva, 21. veebruaril, tekkis Tallinnas, Koplis, Vene-Balti tehastes asuvas A./S. „Viktoria“ kasti tehases tulekahju, mis hävitas kogu tehase hoone, sisseseade ja valmismaterjalide tagavarad. Kaunis tugeva tuulega levis tuli kohutava kiirusega. Kutsuti välja Tallinna tinna tuletõrje, kuid, et hädaoht suur häiriti kogu Tallinna vabatahtlikud tuletõrjujad. Tallinna v. t. ü. pidas parajasti oma vastla balli „Tööliteatri“ ruumes, kust tuletõrjujad otsekohe tulekahju kohale ruttasid. Kohal olid ka Kopli, Sadama, I Tallinna alevi ja Noortemeeste tuletõrjujad. Ennastsalgava töö peale vaatamata, mis kestis öö läbi kuni pühapäeva keskpäevani, ei suudetud kasti tehast päästa midagi, küll aga hoiti ära tule levinemine kõrval asuval saeveskile ja hoovil olevatele lauavirnadele.

Tulekahjul töötasid paarsada tuletõrjujat hulga pritsidega. Pühapäeva lõuna ajal lahkusid suurem osa tuletõrjujaid, kuna valvele ja lõppkustutamisele jäi Kopli vab. tuletõrje.

Kahju üle 10 miljoni senti. Tehase hooned ja sisseseade olid tule vastu kindlustatud „Ekas.“

Lapsukene hukkus tule läbi.

Pühapäeval, 21. veebr. juhtus Virumaal Udrias kurb õnnetus. Peetrivallas, Udria külas elutsev Anette Kibbin läks pooleks tunniks välja, kuna tema kaheaastane väike tütrekene üksinda jäi tuppale, kus küdenes plekist ahi. Nähtavasti oli laps ahju ligi läinud kus tema riided tuld võtsid. Kui ema tagasi tuli, oli laps üleni leekides. Ema viskas põleva lapse peale ämbriga vett, kuid sellest polnud enam abi, lapsukene oli juba surnud. Lapse pealmine keha osa oli pruuniks kõrbenud ja sõrmekesed päris söestunud.

See kurb õnnetus tuletub jälle otse põrutavalt meele: Emad, ärge jätke oma väikesi lapsi üksinda lahtise tule juure tagajärjed võivad olla hirmsad.

Kanepi v. t. ühingu koosolek.

Kanepi v. t. ü. pidas pühapäeval 21. veeb. oma koosolekut, 112 liikmest olid ilmunud üle poole.

Ühingu kassaaruanne oli tasakaalus 2011.03 kr. ja arvete seis 7513.54 kr.,

võlgadeta varandust 4647.94 krooni. Aruanne kinnitati pärast pikki vaielusi muutumatult, ettepanud kujul. Samuti võeti vastu 1932. a. eelarve 1750 krooni suuruses.

Kanepi tuletõrje on möödunud aasta jooksul osavõtnud kolme tulekahju kustutamisest, Meeskonna energilise tegevuse tagajärjel suudeti ka kõigil kolmel juhtumisel tulest jagu saada. Aasta jooksul korraldati veel üks üldhäire, üks paraad, mitu üldharjutust jne. Ühingul on praegu neli pritsi-jaoskonda.

Juhatusse valiti E. Meier (esimees), K. Edesi (peamees), P. Jürgenson (varahoidja), teisteks juhatuse liikmeteks E. Vaher, A. Leib, R. Zirkel, E. Sada, I. Parm (endised) I. Kuus ja A. Leis (uued). Revisjoni komisjoni valiti K. Otsus (endine) A. Leis ja A. Kattai (uued).

Siga tekitas tulekahju.

Võru leht „Elu“ toob sõnumi Petserimaalt Vilo vallast, kus Vašina-Gora külas Nikolai Ravinski karjalaut ja kuuri alune ühes seesolevate linadega ja põllutööriistadega maha põles. Omaniku kahju 1000 krooni ümber. Tuli sai alguse sea läbi

Ravinski ropsis hommiku pimeduses laudas linu. Valgustuseks rippus latern petroleumi lambiga sea aia juures konksu otsas. Siga ulatas ninaga laterna juure ja ajas selle ümber põhkudesse. Väljajooksunud petroleum läks põlema ja varsti oli kogu hoone tules. Kiire tulelevinemise tõttu ei läinud korda tuld kustutada ega ka inventaari päästa, ainult siga ja lehm suudeti välja tuua,

Nali.

Tark tuletõrjuja.

Peale suuremat tuleõnnetust, kus mitmed elanikud endid päästsid hüpates alla päästelina peale, küsisid pealtvaatajad, kuidas tuletõrjujad hakkama saavad, et paks kohmetu õllesõber Arno allahüppas, kuna ta harilikult ennast liigutada ei viitsi. „Ta ei tahtnud kuidagi allahüppata,“ vastasid tuletõrjujad, „kuid viimasel silmapilgul tuli üks meist hea mõtte peale, ta muretses kiirelt kuskilt 2 klaasi õlut, astus hüpperiide juure ja hüüdis: „Kas õlut soovite, härra.“ Teie oleks pidanud nägema, kui kiirelt h-ra Arno alla hüppas

Soome linnade tuletõrje.

Soome tuletõrje ajakirja „Palovartiija“ jõulukuu numbris ilmus arvustikuline aruanne Soome linnade tuletõrje kohta. Toome võrdluseks Soome arvud. Klambrites on arvud Eesti linnade kohta.

Soome 38 (18) linnas oli läinud aastal kokku 121 (43) tuletõrjet. Neist oli: elukutselisi 16 (3), poolelukutselisi 10 (0), esimeseabi lentsalku 3 (0), valvemeeskondi 3 (0), vabatahtlikke tuletõrjeühinguid 55 (26), vabrikute tuletõrjesid 28 (18), sunduslikke tuletõrjesid 5 (0), sõjaväelisi 1 (2).

Nendes 121 (43) tuletõrjes oli kokku 6.713 meest (5578), nende hulgas ülemaid, ehk päälikuid 467.

Soome linnade tuletõrje kustutusabinõud koosnesid järgmistest üksustest: pritsilaevu 63 (0), autopritse 59 (24), aurupritse 49 (16), mootorpritsid 103 (27), käsipritse (siin hulgas vist ka hüdropuldid) 266 (107), söehape kustutajaid 32 (Meil 161 hüdropulti ja keemilist kustutajat). Mitmesuguseid autosid 124 (meil ?).

Soome linna pritside töövõime kokku 259.714 liitrit minutis.

Voolikuid oli 572 pritsi kohta kokku 162.236 meetrit, see on ligi 300 meetrit iga pritsi kohta.

Soome linnade tuletõrjed võtsid 1930. aastal osa 861 tulekahju kustutamisest, 250 tahmapõlemisest, andsid abi 28. õnnetul juhtumisel ja transporteerisid 7.773 haiget.

Tulekustutamisel tarvitati käsitulekustutajaid 388 korda, ühte juba 225 korda.

Tule läbi sünnitatud kahju oli 18.610.978 marka, kuid tule ähvarduse all oli 671.212.138 marga väärtuses varandusi. Nii hoidis tuletõrje 37 korda

suurema summa eest varandusi, kui tuli hävitas. Soome linnade tuletõrjete kulud olid 1930. aastal 17.296.987 marka, sellest läks uute abinõude muretsemiseks 1.533.178 mrk.

Soome ja Eesti linnade tuletõrjesid võrreldes paistab silma, et Soomes on õige rohkesti elukutselisi ja poolelukutselisi tuletõrjesid ja võrdlemisi on Soome linnadel rohkem tuletõrjesid kui meil, kuid nende tuletõrje meeskonnad on väiksema arvulised. Meil tuleb läbistikkude iga tuletõrje kohta 129 meest, Soomes 55 meest. Soome linnades on ainult 7 vabatahtlikku tuletõrje ühingut, kellel on rohkem kui sada tegevliiget.

Tulekustutus abinõudega on Soome linnade tuletõrjed paremini varustatud kui meie tuletõrjed. Tuletõrjelaevad puuduvad meil täielikult, meil ei ole ka nende järele vajadust, kuna meie linnad ei ole nii veega piiratud kui Soome linnad. Autopritse on mõlemal maal võrdselt, aurupritse aga Soomes $\frac{1}{3}$ kolmandiku võrra rohkem, kuid aurupritse on vananev tulekustutusabinõu. Eriti rikkalikult on Soome linna tuletõrjetel mootorpritsid, võrdlemisi on neid Soomes kaks korda rohkem kui meil. Samuti on neil kasutada palju rohkem autosid kui meil, ka voolikuid on neil iga pritsi kohta arvates palju rohkem kui meil.

Soome linnade tuletõrjete väljaminekud, meie linnade tuletõrjete väljaminekutega võrreldes on kaks korda suuremad. Ehkki Soomes on elukallidus suurem, kuid ikkagi kulutatakse seal tuletõrje peale linnades võrdlemisi palju rohkem kui meil ja selletõttu on ka nende linnade tuletõrje paremini varustatud, kui meil.

Saksa Üleriiklise Tuletõrje Liidu tegevusest.

Saksamaal on vabatahtlikud tuletõrje ühingud liitunud maakondade viisi. Maakondlikud liidud on ühinenud provintsi liitudeks ja provintsiliidud moodustavad Saksa Üleriiklise Tuletõrje Liidu.

Saksa Üleriiklises Tuletõrje Liidus on praegu liikmeteks 27 provintsi Liitu ja

peale nende veel Austria ja Tšehhoslovakkia Tuletõrje Liidud.

Saksa Ü. T. Liidu eesmärgiks on kõigi Liiduga ühinenud Tuletõrje Liitude, kui ka üksikute tuletõrje ühingute tuletõrje asjanduse arendamine ja edendamine — organisatorliste ja tehniliste saavutuste ja kogemuste alusel.

Saksa Ü. T. Liit on Saksa tuletõrjetele teadete ja nõuandmise saamise keskkohaks.

Oma eesmärkide saavutamiseks ja üldse oma tegevuses, Saksa Ü. T. Liit ei aja taga mingisuguseid majanduslikke kasusid, ega pane rõhku mingisuguste poliitiliste ega usuliste arvamiste ja ja püüete peale.

Saksa Ü. T. Liit püüab kaasaadata, et üleriiklikud tuletõrje — ehituse ja tööstuse seadused ja sundmäärused saaksid ühtlustatud. Samuti, et kõik tulekustutamisesse ja tuletõrje ühingu-tesse puutuvad küsimused saaks ühtlaselt ja tuletõrjele soodsalt lahendatud.

Teadete ja nõuande suhtes püüab Saksa Ü. T. Liit hoolitseda selle eest: et kõik üldsust huvitavad kohalikkude Liitude ja ühingute otsused, ettevõtted ja asutused saaksid trüki teel tehtud üldteatavaks. 2) et kõik tehnilised uuendused ja leidused otstarbekohaselt leiaks tarvitamist ja levinemist vabatahtlikkude tuletõrjeühingute hulgas.

Selleks annab Ü. T. Liit välja lendlehti, broshüüre, rahvalikke kirjeldusi tulekahjustest, nende põhjustest, tulekustutamise käigust ja selle juures avalikuks tulnud puuduste ja eksisammude peale tähelepanu juhtides.

Muretseb üksikutele ühingutele, koolidele jne. õpe- ja selgitusabinõusid, õpefilme, udupilte jne.

Korraldab ja muretseb tuletõrje kirjandusest raamatukogu ja kartoteegi ajakirjanduses ja ajakirjades tuletõrje ja tulekahjude üle ilmunud artiklite kohta.

Samuti valmistab ja ühtlustab S. Ü. T. Liit tuletõrje koolidele ja kursustele kavade.

1930. a. korraldas S. Ü. T. Liit tuletõrje kaitse nädala ja on selle korraldamise ka oma edaspidise tegevuse kavasse võtnud.

Seni ei ole veel kõik need kavatsused täide viidud.

J. Maimi määrdeõli vabriku põlemine Tartus.

A. Lätt, Tartu linna tuletõrje lentsalga ülem.

25. jaanuaril s. a. oli Tartus üks suuremaid tulekahjusid. Põles Vabriku tänaval asuv a.-s. J. Maim'i määrdeõli vabrik. Sama päeva hommikul oli juba märgatud vabriku kõrvalhoones põlemise jälgi, tuli oli aga nähtavasti iseenesest kustunud. Öhtul aga süttis vabrik uuesti. Kuna vabriku hoone oli vana ja kerge puu ehitus, kus iga laud ja iga nurk oli niivõrd õliga läbiimbu- nud, et soodsalt süttinud tuli levis mõne minutiga üle kogu vabriku.

Ümbruskonna elanikud asusid leeki-dest ähvardatud autosid ja hobuseid vabriku õuel päästma; ja kui tuleõnnetusest lentsalgale teatati, oli vabriku hoone juba üleni leekides ja ähvardas tõsiselt lähiskonnas asuvaid ehitusi. Oli ettenäha nõudmist suurema vee- hulga järele, ja seepärast ruttasid lentsalga autod otsekohe Vaksali tänavale

raudtee äärde. Sealt tõmmati voolikud põleva hooneni ja asuti pealetungile. Samal ajal loodi kontakt raudtee perso- naliga, ja vedurid hakkasid hoolitsema küllaldase kustutusvee tagavara eest. Vahepeal oli ka vabatahtlik tuletõrje oma kustutusabinõudega kohale jõud- nud ja nüüd asuti juba 8 joaga peale- tungile. Kustutustöö tegid hädaohtli- kuks samas asuvad määrdeõli, õuel vedelevad petroleumivaadid ja suur masutipaak. Paaritunnilise töö järele läks korda õnnetust likvideerida, milleks tarvitati 125.000 liitrit vett ja selle kohale- toimetamiseks kokku 2.690 meetrit voo- likuid.

Ei või nimetamata jätta väikest paa- nikat, mis tekkis tuleõnnetuse algul ja levis lainena ümbruskonda: Kardeti plahvatust! Tuletõrje kohaleilmumisega oli aga see hädaoht kõrvaldatud.

SAMARIITLANE

Eesti Punase Risti samariitlaste häälekandja.

Vastutav toimetaja Dr. B. Voogas.

Ilmub „Tuletõrje Teated“ lisana üks kord kuus.

Nr. 2.

*

Veebruar

*

1932 a.

Punase Risti samariitlaste üldjuhi korraldused.

1. Avaldan teadmiseks Punase Risti Peavalitsuse otsuse 15. II. 1932. Peavalitsus otsustas:

- Punase Risti samariitlaste vanemaid ümbernimetada juhtideks;
- Punase Risti samariitlaste juhte ümbernimetada arstideks-konsultantideks;
- muuta Põhimääruste §§ 21, 23, 24 ja 25 järgmiselt:

§ 21. Salk koosneb kolmest liikmest, nendest üks on kolonni-juhi määramisel salga juht. Ettepaneku teeb vastava rühma juht.

§ 22. Viis (5) samariitlaste salka moodustavad ühe samariitlaste rühma. Rühma juhi ja tema abi määrab kohtadele koonduse juht vastava kolonni juhi ettepanekul.

§ 23. Raks (2) kuni viis (5) samariitlaste rühma moodustavad ühe samariitlaste kolonni. Kolonni juht ja tema abi määratakse kohtadele üldjuhi poolt koonduse juhi ettepanekul.

§ 24. Kõik ühes linnas, alevis ja muus rahvarikkas kohas asuvad samariitlaste kolonnid moodustavad samariitlaste koonduse.

Koonduse juht ja tema abi määratakse kohtadele Punase Risti Peavalitsuse poolt üldjuhi ettepanekul.

§ 25. Samariitlaste kohapealset üldist tegevust juhivad koonduse juhid, kuna samariitlaste puht kutsealasse puutuvat tegevust juhivad arstid — konsultandid vastavalt üldjuhi poolt avaldatud ja maksma pandud juhtnõoidele ja korraldustele.

Koonduse konsultante kutsub ja kinnitab üldjuht kohtadele koondus-konsultandi ettepanekul. Konsultandid, kes

ühtlasi ka juhtide kohtadel, kannavad juht-konsultandi nime.

Märkus 1. Juhtide kohtadele kinnitamisel tuleb võimalikult arvestada kandidaadi suhtes avaldatud soovidega.

Märkus 2. Üksuste juhte, kes oma kohuseid korralikult ei täida ega seisa ülesannete kõrgusel, võib samas korras, nagu neid kohtadele määratud, ka igal ajal jälle tagandata.

d) Määrata Tallinna Samariitlaste koonduse juhiks hra A. Timosko arvates 1. märtsist 1932 a.

e) Valida samariitlaste Nõukogu erisektsiooni hrad Resev-Resel — spordi alal, Buxhoevden — gaasikaitse alal ja Grünberg — vetel päästmise alal.

2. Tallinna Samariitlaste koondusele — läbi viia ümberkorraldused vastavalt peavalitsuse otsusele 15. II. 1932 ja minu juhtnõore järgi 1. III. 1932 a.

3. Kinnitan hra Dr. Harry Rütmani Tallinna Samariitlaste koonduse konsultandiks arvates 1. märtsist 1932 a.

4. Kinnitan hra Dr. Konstantin Sööt'i Haapsalu ja Läänemaa samariitlaste juhiks-konsultandiks arvates 1. jaanuarist 1932 a.

5. Punase Risti Peavalitsuse nimel avaldan hra Dr. Sööt'ile südamlukku tänu samariitlaste kursuste ja organisatsiooni korraldamisel Paides ja Järvamaal.

6. Avaldan Punase Risti mälestus ja hoolsusmärgi saajate nimekirja:

Mälestusmärgid: Dr. Konstantin Sööt — II järk II aste, Dr. Robert Tuisk II järk II aste.

Hoolsusmärgid; Dr. Hans Schotter I kolonn

Pr. Malinkina, pr. I. Lepikson, pr.

V. Egorova, hra A. Liiv, hra Mihkelson, hra V. Rabin, hra O. Janson.

II. kolonn

Leontine Schmidt, Benita Pachel, Evald Looman, Hortense Beltem, Ella Grauberg.

III. kolonn
Vilberg Salme.

IV. kolonn

Pr. Rõuk, hra Selberg.

Dr. B. Voogas,
E. P. R. Samariitlaste üldjuht.

Tallinna koondusele.

Vabadussõda näitas inimeste tõsist huvi ligimese aitamise töö vastu. Oli ju puudus õpetatud sanitar-personalist. Sajad vabatahtlised töötasid tasuta ennastalgavalt abiandmis ja transportpunktides, sanitar-ringides, sanitarvarustuste alal, lõigates sidemeid jne. kuigi neil puudus vastav ettevalmistus ja teadmised.

Varsti pärast vabadussõda, nimelt 1924. a. korraldati Tallinnas esimesi esmaabi kursusi. Osavõtt oli elav. Peale kursuse lõpetamist tõuseb veelgi huvi asja vastu, käidakse koos, harjutatakse, täiendatakse ennast jne. Nii hakkab tekkima organisatsioon, mis kujuneb samariitlaste organisatsiooniks. Asi areneb ja kasvab, kuid ta ei ole

veel täiesti küps, sellepärast on paratamatud mõningad muudatused ka põhimäärustes.

Andes üle omi ülesandeid Tallinna koonduses hra Dr. Rütmanile ja hra A. Timoskole, soovin teile lugupeetud härrad palju edu. Tänan tehtud töö eest lugupeetud samariitlasi, eriti neid ve'eraane, kes algusest peale on seni püsinud ja samariitlaste ideele on truiks jäänud; tänan lugupeetud härra Resev-Reseli tehtud töö eest ja soovin edu uuel kohal. Avaldan suurima tänu ja lugupidamise hra Dr. H. Schotterile innuka tegevuse eest.

Dr. B. Voogas,
end. Tallinna koonduse juht.

Jooni Eesti Punase Risti samariitlaste läinud-aastasest tegevusest.

J. Nymann. E. P. R. samariitlaste üldjuhi abi.

Kuulsa lord Shaftesbury haua kohale, Londoni peakirikus Westminsteris, on marmorisse raiutud kaks sõna: „Armastus, teenimine.“ Suur riigimees armastas oma kodumaad ja rahvast ning see sundis teda ennastalgavale kaaskodanikkude teenimisele, mille kõrval jäivad varju isegi tema riigimehelik tarkus, suur rikkus ja kõrge seisus.

„Armastus ja teenimine“ on ka samariitluse tunnuslauseks juba sellest ajast peale, kui abiandja Samaaria mees oma ligimesearmastuse teoga sai kõikide aegade samariitlase alg- ja eeskujuks. Selle deviisi alla on koondunud ka Punase Risti samariitlaspere, olles ligimesearmastusest juhitud kaasinimese aitamisele ja teenimisele.

Pilku heites samariitlaste läinud aastase tegevusele paistab igalpool silma hoogne areng ja elav tegutsemine Dr. B. Voogas'e üldjuhtimisel. Eriti innukas oli see Tallinna koondises, kus

jaanuariks s. a. oli neljas kolonnis 353 inimest. Võeti agaralt osa sanitarteenis- tusest: P. R. Peavalitsuse esmaabi- ja transportpunktis, tulekahjudel, kesk- haiglas ja sadama ambulantsis, õnne- tute juhtumite puhul linnas ja selle ümbruses, Kaitseliidu manöövritel, las- kevõistlustel, laagrites, keskkoolide va- helistel võistlustel, suurematel rahva- kogumistel jne.

Harjutuste tulipunktiks kujunesid läinud aastal huviküllaselt ja hoogsalt läbiviidud gaasikaitse õppused, mis lõppesid gaasikaitse nädalaga ja suure hästi õnnestunud gaasikaitse demonst- ratsiooniga 20. septembril laulupeo plat- sil, kus pealtvaatajaid oli üle 10.000 inimese. Samal ajal Börsisaalis korral- datud gaasikaitse näitust külastas 4.500 inimest ja gaasikaitse kursusest arsti- dele võttis osa üle maa arste, velske- reid ja õdesid. Gaasikaitse nädal lõppes ülemaalse samariitlaste tegelaste kong-

ressiga, kus kindlaks määrati samariitluse liikumise arengu edaspidine suun ja läbiarutati tuleviku tegevuskavad. Võeti osa ka „Ühisabi“ ja Õhuasjanduse ühingu korjandustest ning naissamariitlased töötasid hoolsalt Punase Risti tööõhtuil, ömmeldes baby asju, mida P. Risti kaudu antakse tasuta tarvitamiseks kehvadele perekondadele.

Enda arendamiseks on koonduses peetud loenguid, koosolekuid, koosviibimisi, õppekäike ja võetud osa mitmesugustest kursustest.

Narva koonduses oli 1. jaanuaril 1932. a. kolm rühma 80 inimesega ja eraldi rühm Auveres. Peale sanitarteenistuse Virumaa IV. laulupeol Narvas ja teistel suurematel rahvakogumistel, on peetud üks lühiajaline topograafia ja üks masseerimise kursus. Vigastatud Sõjameeste Narva osakonnale on samariitlased lubanud abistada invaliide ja nende perekondi, kuna koonduse juht Dr. R. Tuisk neile annab tasuta arstiabi.

Viljandi koonduses oli aasta lõpul 42 samariitlast. Loengutest ja harjutustest võeti elavalt osa ja tehti kaasa Sakala maleva laager ja maleva ning garnisoni vahelised taktilised õppused.

Saaremaa koondus 31 isikulisel koosel on hariliku tegevuse kõrval väga energiliselt teinud harjutusi gaasikaitse, peamiselt gaasimaskide tarvitamise alal sanitarteenistuse juures.

Pärnumaa koonduse moodustavad praegu Tõstamaa rühm ja Pärnumaa kaubanduskooli juures asutatud õpilaskolonn.

Läänemaal on seni organiseeritud kohapealsed üksused Haapsalus, Lihulas ja Kärddlas.

Loksal tegutseb tihedas ühenduses kohapealse tuletõrjega kaheühmeline samariitlaste kolonn.

Järvemaal peeti läinud aastal mitmes kohas kursusi, väga elava osavõtuga ja Tapal moodustati kolonn kahe rühmaga, mitmel pool on praegu üksused organiseerumas.

Tartumaa koonduses on praegu üks rühm Ahjas.

Petseris tegutseb juba pikemat aega üks samariitlaste rühm.

Praegu on samariitlaste kursused käimas ülemaa ja P. Risti Peavalitsuselt palutakse vahelpidamata näpunäiteid ja juhtnööre samariitlaste üksuste organiseerimiseks.

Gaasitorbiku vajadusest tuletõrjajale

kirjutab Dr. Leu, Berliinist, tähendades neile tagajärgedele, missugused tekivad pikaldasest kroonilisest mürgitusest suitsuga, missugune nagu teada sisaldab mitmesuguseid mürgiseid aineid gaasi ja auru kujul. Ta kirjutab:

„Esijoones seisavad muutused veresoontes eriti tuiksoontes, mis väljendub peamiselt varajase veresoonte lubjastamisega (praecleerose). See saab sagedasti saatuslikuks rakkude elule, sest rakukeste ainete vahetus saab takistatud ja nõrgendatud.

Teine haiguse kuju on haiglased muutused südame lihastes, mis seisab ühenduses eelmise haiguse kujuga. Krooniline südame lihaste põletik, lihaste rasvadegeneration, millele järgnevad rasked häired vereringvoolus, paisneerud ja takistused kopsude vereringes.

Kolmandaks saab kaasakistud peamiselt ergukava. Tekivad häired, mis väljenduvad üldises ergukava nõrkuses kuni raskemate vaimliste häireteni.“

Dr. B. Voogas.

Palun konsultante ja juhte soovitada samariitlastele tellida ajakirja „Eesti Punase Risti Samariitlane“.

Raamat
mis ühegil tuletõrjujal ei tohi puududa
„TULETÕRJE-KALENDER-KÄSIRAAMAT“
1932 a.

Rikkaliku ja õpetliku sisuga, on veel saadaval.

Hind broshüüritult 25 senti, kõva kaantega 35 senti. Kes raamatu hinna saadab rahas ehk markides väljaandjale E. Tetsmann — Tallinn, Uus-Kalamaja 19-4 — selle saadetakse raamat postiga kätte.

Üleriiklise Tuletõrjeliidu väljaandel on ilmunud ja saadaval
Liidu laos Tallinnas, Pikk tän. nr. 43.

Tuletõrjuja
käsiraamat

Koostanud A. Pirker.

415 lhk. Hind 120 senti, postiga 140 ja
lunamaksuga 160 senti.

T u l e k a i t s e

Hind 10 senti,

postiga 12 senti.

Kinnitusselts „MAJA“

Tallinna Majaomanikkude Panga juures,
Tallinn, Harju 29, telef. 444-00.

Toimetab soodsatel tingimustel

**tule-, murdvarguse-
ja klaasikinnitusi.**

Hoidke vaevaga kogutud varandust,
seda kinnitades K.-S. „MAJAS, Harju tän. 29.

Esitajad: Tartus, Suur-Turg 3. Pärnus,
Majaomanikkude Pank. Türil, Paide 6.

Vähemaid tuletõrje abinõusid, mütsiembleeme, märke nõöpe, ja kirjandust: põhikirju aruande lehti, liikme raamatuid, müüakse Liidu laohinnaga:

Tartus:

Vana uul. nr. 1 A. Reinkordti äris, tel. 790.

Narvas:

Joala tän. nr. 26 Jaan Essensoni puduk. tel. 207.

Rakveres:

Pikk tän. 11 Roman Jürgensi äris, tel. 247.

Pärnus:

Rüütli tän. nr. 41 K. Lorenzi äris. Telefon 31.

Võrus:

Jüri tän. 14 S. Songi, tel. 130.

Paides:

K. Thomson, H. Kulli kaupluses, Turuplats.

Viljandis:

Tartu t. 22, J. Rebase riidevärv. vabrikus. Tel. 55.

Samas kohtades võetakse vastu ka tellimisi igasuguse muu tuletõrjajate varustusele.

T ä h e l e p a n u k s

tuletõrje ühingutele.

Käsipritse

== vask õhukatlagaga ==

mitmesuguses suuruses on alati saada
Liidu laos, Tallinnas, Pikk tän. nr. 43
h i n n a g a

Kr. 365.— ja 465.—

Voolikud tulevad eraldi muret-
seda, neid pritsiga kaasa ei anta.

Hinnakiri

Üleriiklise Tuletõrjeliidu laos olevate tuletõrje-
abinõude kohta.

Lao asukoht: Tallinnas, Pikk t. 43. Telefoni nr. 436-31.

N I M E T U S	Hind kr.	N I M E T U S	Hind kr.
Adjutandi-paelad, suured . . . tk.	11.—	Kontrollraam . . . . . tk.	—,08
Auto-märgid . . . . . "	—,60	Põhikirjad, normaal . . . . . "	—,05
Faklid, petroleumi, vasest . . . . . "	5,50	Rinnamärgid väiksed, kuld ja hõbe . . . . . "	—,75
Hüdropult vasest kaaneta . . . . . "	35.—	Suitsumasked . . . . . "	25.—
" kaanega . . . . . "	38.—	Suitsumaski tagavara filtrid . . . . . "	3,50
Hüdropult vasest, kaanega seljas . . . . . "	66.—	Signaal-pasunad, suured 42 cm. . . . . "	5,25
" kantav . . . . . "	66.—	" 17 cm. nikeld. . . . . "	2.—
" raudplek. k - ta . . . . . "	33.-ja 40.—	" 180/mm. 2 hääli . . . . . "	4,25
Hoosusmärk, kõrgem . . . . . "	50.—	Tulekahju teatamiskoha sildid . . . . . "	1,50
" I. klassi rist . . . . . "	8.—	Tärnid, pagunid, suured, kullat. . . . . "	—,50
" II. hõbe . . . . . "	6,50	" väikesed, hõbet. . . . . "	—,35
" III. . . . . "	6.—	Teenistus-märgid, kõik aastad . . . . . "	1,50
I. järgu hoosusmärk miniatüüris . . . . . "	2,75	Tõrvikud . . . . . "	55 s. ja 75 s
ühes rosettiga . . . . . "	2,50	Veetorujuhe 2" vindiga ehk Storz . . . . . "	20.—
Isoleer-tangid . . . . . "	0,20	" 2 1/2" Storz . . . . . "	22.—
Jaoskonna märgid I. . . . . "	0,28	Voolikud-spiraal 32 mm (1 1/4) m et. . . . . "	5.—
" II.—V. R. W. . . . . "	4,25	" " 38 " (1 1/2) " . . . . . "	6,25
Karabiiner suur . . . . . "	2,50 ja 3,50	" " 44 " (1 3/4) " . . . . . "	7,25
" keskmine . . . . . "	—,90	" " 52 " (2) " . . . . . "	7,75
" väike . . . . . "	60.—	" " 57 " (2 1/4) " . . . . . "	9.—
Karguprits . . . . . "	10.—	" " 63 " (2 1/2) " . . . . . "	10.—
Kiivrid, meesk., nahkrihm. . . . . "	11,50	" " 74 " (3) " . . . . . "	15.—
Kiivrid meeskonnale . . . . . "	13.—	" " 88 " (3 1/2) " . . . . . "	18.—
" ronijatele . . . . . "	17.—	" väljaviske . . . . . "	1,50
" ülematele . . . . . "	18.—	" 32 mm (1 1/4) . . . . . "	1,70
" peamehele . . . . . "	2.—	" 38 " (1 1/2) . . . . . "	1,90
Kiivri embleem . . . . . "	—,50	" 44 " (1 3/4) . . . . . "	2.—
" roset . . . . . "	3,50	" 52 " (2") kuni 12 atm. . . . . "	2,40
Kirves, töömehe, varreta . . . . . "	2,25	" 57 " (2 1/4) " 12 " . . . . . "	2,50
Kirve-tupp nahast . . . . . "	2,50	" 63 " (2 1/2) " 12 " . . . . . "	2,75
" vasest . . . . . "	—,20	" 70 " (2 3/4) kuni 25 atm. . . . . "	3,00
Kukla-kaitsed . . . . . "	—,25	" 74 " (3") " 12 " . . . . . "	—,30
Kummirõngad 2" . . . . . "	—,35	Vooliku parand. nõõbid, vasest tk. . . . . "	1,50
" 2 1/2" . . . . . "	20.—	" riie meeter . . . . . "	1.—
" 3" . . . . . "	2,50—3—	" lappim.klam.44 " (1 3/4") . . . . . "	1,10
Käesidemed juhatause liikmetele . . . . . "	25.—	" " 52 " (2") . . . . . "	1,25
Käesidemed korrapidajatele . . . . . "	1,50	" " 63 " (2 1/2") . . . . . "	4,25
Lipuvarda kullatud otsad . . . . . "	1,50	Vööd meeskonnale . . . . . tk.	6.—
Liidu-märgid, hõbetatud, ... "	—,50	" voodriga . . . . . tk.	1,50
" juhatause liikmetele . . . . . "	—,10	Vöö-riie . . . . . meeter	3,75
" brons, lihtliikmetele . . . . . "	—,8	Vöö-õõngad vask . . . . . tk.	3,50
Labidad, terasest . . . . . "	—,8	Ämbrid-puldaniist . . . . . "	7.—
Mundri-nõõbid suured —kullatud . . . . . "	5.—	Ühend. vindiga 32 mm (1 1/4) . . . . . "	7,75
" —kuldamata . . . . . "	4,50	" " 38 " (1 1/2) . . . . . "	8.—
" väiksed —kullatud . . . . . "	—,40	" " 44 " (1 3/4) . . . . . "	8,50
Medal, kuld . . . . . "	8,50	" " 52 " (2") . . . . . "	8.—
" hõbe . . . . . "	2,40	" " 52 " (2") Storz . . . . . "	12,50
Mütsi-märgid, kullatud . . . . . "	1,25	" " 63 " (2 1/2) . . . . . "	19.—
Nõõrid ronijatele . . . . . "	—,50	" " 74 " (3") . . . . . "	—,05
Pootshaagid . . . . . "	—,05	Aruande planketid . . . . . tk.	—,60
Käsiraamatud . . . . . "	—,10	Tuletõrje hymni noodid pasuna- . . . . . "	—,10
Liikmekaardi raam. . . . . "		koor. kompl. . . . . . "	
		Tulekaitse . . . . . "	

Ostu juures tuleb ettenäidata seltsi poolt väljaantud volitus, sest laost vöö-õõngastele ei müüda.